

จดหมายข่าว

หอภาพยนตร์

ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๕๗ พฤษภาคม-มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓

FILM ARCHIVE NEWSLETTER ISSN : 2228-9402

- สถานการณ์ภาพยนตร์ในเมืองไทยท่ามกลางวิกฤติโควิด-๑๙
- โรคระบาดในภาพยนตร์

จดหมายข่าวฉบับนี้ เป็นฉบับที่จัดทำขึ้นในระหว่างสถานการณ์อันไม่ปกติ ด้วยผลกระทบของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ๒๐๑๙ หรือโรคโควิด-๑๙ ที่สิ้นสะท้อนของคาวพทุกส่วนของสังคม ส่วนบริการของหอภาพยนตร์อันได้แก่ โรงภาพยนตร์ พิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์ไทย และห้องสมุดและโสตทัศนสถานฯ ปิดให้บริการตั้งแต่กลางเดือนมีนาคมต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน และไม่ใช่แค่ที่หอภาพยนตร์เท่านั้น แต่เกิดขึ้นกับโรงภาพยนตร์และพิพิธภัณฑ์อื่น ๆ ทั่วประเทศ หรือจะว่าไปแทบจะทั่วโลกเสียด้วยซ้ำ

ในจดหมายข่าวฉบับนี้ สิ่งเปลี่ยนแปลงหลัก ๆ คือจำนวนหน้าที่ลดลง เนื่องจากสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนทำให้คณะผู้จัดทำตัดสินใจยังไม่ลงโปรแกรมฉายหนังประจำเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน อีกทั้งยังไม่ประกาศกิจกรรมอื่น ๆ ดังนั้น ข่าวสารและความเคลื่อนไหวต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมของหอภาพยนตร์ เช่น ในกรณีโรงภาพยนตร์ของเราจะกลับมาฉายได้อีกครั้ง ความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จะถูกประกาศผ่านเว็บไซต์และช่องทางออนไลน์อื่น ๆ เนื่องจากเป็นช่องทางที่สามารถปรับเปลี่ยนเนื้อหาได้รวดเร็วตามเหตุการณ์ที่พลิกไปมาอย่างที่ไม่มีการคาดเดาได้ หอภาพยนตร์แนะนำให้ผู้อ่านติดตามช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ ของเราตามข้อมูลด้านล่าง และต้องขอยกยในความไม่สะดวกในช่วงเวลานี้

นอกจากนี้แล้ว เนื้อหาสาระในจดหมายข่าวฉบับนี้ยังแน่นเหมือนเดิม เช่น บทความว่าด้วยโรคระบาดในภาพยนตร์จากคลังอนุรักษ์ของเรา การแสดงความยินดีกับศิลปินแห่งชาติสาขากาพย์และละคร บทความแนะนำหนังสือว่าด้วยภาพยนตร์กับวิกฤติที่สั่นคลอนสังคม ความเคลื่อนไหวของหอภาพยนตร์ทั่วโลก การร่วมระลึกถึงบุคคลสำคัญในวงการภาพยนตร์ที่จากไปในช่วงสองเดือนที่ผ่านมา และที่สำคัญคือ บันทึกขนาดยาวที่รวบรวมผลกระทบของโรคโควิด-๑๙ ต่อวงการภาพยนตร์ในประเทศไทย โดยยังมีความหวังเต็มเปี่ยมว่าเราจะผ่านช่วงเวลาแห่งความไม่แน่นอนนี้ไปด้วยกัน

สารบัญ

รายงาน

อารีย์ นักดนตรี และ ชนประคัลภ์ จันทน์เรือง หน้า ๑
ศิลปินแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๖๒
สาขาศิลปะการแสดง (ภาพยนตร์และละคร)

แต่ผู้ลวงลับ หน้า ๒

ประมวลกิจกรรมเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม ๒๕๖๓ หน้า ๔

ประสบการณ์ฝึกงานที่หอภาพยนตร์ หน้า ๕

บทความพิเศษ

ครบรอบ ๑๐ ปี ลุงบุญมีระลึกชาติ หน้า ๖

ห้องสมุดและโสตทัศนสถาน เขต ทรงศรี

ภาพยนตร์และจินตภาพแห่งสภาวะวิกฤติ หน้า ๘

คลังอนุรักษ์

โรคระบาดในภาพยนตร์ หน้า ๑๐

รอบรู้นานาชาติ

ช่องทางการให้บริการออนไลน์ หน้า ๑๔
ของหอภาพยนตร์นานาชาติประเทศ

เรื่องจากปก

สถานการณ์ภาพยนตร์ในเมืองไทยท่ามกลาง วิกฤติโควิด-๑๙ หน้า ๑๖

ปรัชญา: ภาพยนตร์ยังให้เกิดปัญญา

วิสัยทัศน์: ปฏิบัติการอนุรักษ์ได้มาตรฐาน แฝงขยายงานวิชาการและบริการ บริหารจัดการด้วยธรรมาภิบาล

พันธกิจ: ๑. แสวงหา คัดเลือก ภาพยนตร์ สื่อโสตทัศน และสิ่งเกี่ยวเนื่อง เพื่อเก็บรักษาเป็นทรัพย์สินทางปัญญาและมรดกศิลปวัฒนธรรมของชาติ

๒. วิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ต่าง ๆ ด้านภาพยนตร์ สื่อโสตทัศน และสิ่งเกี่ยวเนื่อง

๓. บริการสาธารณะเพื่อการศึกษา ค้นคว้า และส่งเสริมเผยแพร่ให้เกิดการใช้ประโยชน์สูงสุดจากภาพยนตร์ สื่อโสตทัศน และสิ่งเกี่ยวเนื่อง

ปณิธาน: จะสร้างสรรค์และสนับสนุนให้เกิดการใช้ประโยชน์สูงสุดจากภาพยนตร์

ที่ปรึกษา: ชลิดา เอื้อบำรุงจิต สันต์ชัย โชติรสเสถียร ก้อง ฤทธิ์ดี กองบรรณาธิการ: อรรธณ ขวศิลป์ ภาคภูมิ ธรรมศรี พุทธิพงษ์ เจียมรัตตัญญู ชวนาถ อินทวงศ์ จิตติพงษ์ ก่อสกุล นิตานาถ ไททองคำ กองจัดการ: ฝ่ายเผยแพร่ หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) พิสูจน์อักษร: ชนเนตร ลอยครุฑ
ออกแบบรูปเล่ม: พชรินทร์ เอกอ่อนแสง **เจ้าของผู้พิมพ์ผู้โฆษณา:** หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) กระทรวงวัฒนธรรม ๙๔ หมู่ ๓ พุทธมณฑล สาย ๕ นครปฐม ๗๓๑๗๐ โทรศัพท์ ๐-๒๔๘๒-๒๐๑๓-๑๔, ๐๘๑-๕๕๐-๘๗๑๖ โทรสาร ๐-๒๔๘๒-๒๐๑๕ **จัดพิมพ์ที่:** บริษัท กรีน โลฟ ปริ้นติ้ง เฮาส์ จำกัด
จำนวนพิมพ์: ๗,๐๐๐ เล่ม **ISSN:** ๒๒๒๘-๙๔๐๒ ขอสงวนลิขสิทธิ์ จดหมายข่าวหอภาพยนตร์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗

หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) เป็นสมาชิกของสมาพันธ์หอภาพยนตร์ระหว่างชาติ
(International Federation of Film Archives)

หากท่านต้องการสมัครสมาชิกจดหมายข่าวหอภาพยนตร์ กรุณาส่งชื่อและที่อยู่ มาที่ filmarchivethailand@gmail.com
ดาวน์โหลดจดหมายข่าวหอภาพยนตร์ฉบับย้อนหลังได้ที่ www.fapot.or.th

[thaifilmarchivepage](https://www.facebook.com/thaifilmarchivepage)

[@thaifilmarchive](https://www.instagram.com/thaifilmarchive)

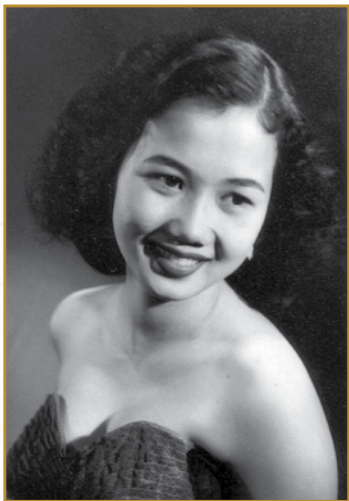
[YouTube FilmArchiveThailand](https://www.youtube.com/FilmArchiveThailand)

www.fapot.or.th

อารีย์ นักดนตรี และ ชนประคัลภ์ จันทรเรือง

ศิลปินแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๖๒ สาขาศิลปะการแสดง
(ภาพยนตร์และละคร)

อารีย์ นักดนตรี เริ่มต้นทำงานที่สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีช่อง ๔ บางขุนพรหม ทั้งในฐานะผู้จัดรายการพิธิกร และที่โดดเด่นที่สุดคือเป็นนักแสดงประจำสถานี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งเป็นปีแรกที่สถานีโทรทัศน์แห่งแรกของไทยนี้ออกอากาศ โดยมีความสามารถรอบด้านแสดงละครได้หลากหลายแนวทั้งละครร่ำ ละครพันทาง จ๊วไทย และมีผลงานที่มีชื่อเสียงมากมาย เช่น กากี, ขุนศึก, นันทาทวี, ลูกทาส ฯลฯ นอกจากการเป็นนักแสดง อารีย์ยังถือเป็นผู้ผลิตละครคนสำคัญที่ปลุกปั้นนักแสดงขึ้นมาจำนวนมาก ซึ่งหลายคนได้เข้ามามีบทบาทในวงการภาพยนตร์ เช่น เดือนเต็ม สาลิตุล, รัชну บุญชูดวง, ลินดา คำธัญเจริญ, กาญจนา จินดาวัฒน์ ฯลฯ ปัจจุบัน อารีย์ได้รับเชิญเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้แก่อนุชนรุ่นหลังอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นถึงความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมชนบประเพณีไทย

ชนประคัลภ์ จันทรเรือง หรือที่รู้จักกันในนาม “ครูช่าง” จบการศึกษาปริญญาตรีด้านการละครที่มหาวิทยาลัยมอนแทนา สหรัฐอเมริกา ได้รับการยอมรับทั้งในฐานะนักแสดงมากความสามารถ ผู้กำกับการแสดงที่มีรูปแบบและแนวคิดเฉพาะตัว นักเขียนบทผู้สร้างนวัตกรรมการเขียนบทด้วยการให้นักแสดงร่วมเขียนบทไปด้วย และเป็นครูผู้สร้างแรงบันดาลใจให้แก่ลูกศิษย์ในวงการการแสดงจำนวนมาก กล่าวเฉพาะวงการภาพยนตร์ ชนประคัลภ์มีผลงานการแสดงที่โดดเด่นในหลากหลายบทบาท เช่น บทนายอวสุเจ้าเล่ห์ใน *หย่าเพราะมีชู้* (๒๕๒๘) บทนักประดิษฐ์สติเฟื่องใน *สมศรี 422 อาร์* (๒๕๓๕) รวมถึงบทบาทที่ได้รับการจดจำมากที่สุดคือ บทช้อย อดีตนักโทษชาวจีนที่ถูกประหารชีวิตจากโทษฐานฆ่าเด็กจำนวนมาก ในเรื่อง *นายช้อย แซ่ฮี้* (๒๕๓๔)

หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) ขอร่วมแสดงความยินดีในวาระที่ศิลปินทั้ง ๒ ท่านได้รับการประกาศเชิดชูเกียรติให้เป็นศิลปินแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๖๒ สาขาศิลปะการแสดง (ภาพยนตร์และละคร) รวมถึงศิลปินแห่งชาติสาขาอื่น ๆ ทุกท่าน ที่ได้สร้างสรรค์ผลงานสำคัญฝากไว้ให้แก่วงการศิลปะของไทย ■

แต่ผู้ลวงลับ

พุทธพงษ์ เจียมรัตตัญญู

ในช่วงที่ผ่านมา วงการภาพยนตร์ไทยต้องพบกับข่าวร้ายอย่างต่อเนื่อง เมื่อต้องสูญเสียบุคคลที่เคยมีบทบาทสำคัญไปในเวลาไล่เลี่ยกันทั้งนักแสดง ผู้กำกับ และผู้สร้างภาพยนตร์

จดหมายข่าวหอภาพยนตร์ฉบับนี้ขอนำเรื่องราวของพวกเขาเขามาลงไว้เป็นที่ระลึกถึงผลงานที่เคยสร้างสรรค์แก่ผู้ชมภาพยนตร์ไทย และขออุทิศพื้นที่ตรงนี้เพื่อร่วมไว้อาลัยแก่ครอบครัวของผู้จากไปทุกท่าน

สุเทพ วงศ์กำแหง

ชื่อของ สุเทพ วงศ์กำแหง นั้นโด่งดังเป็นที่รู้จักกันทั่วประเทศในฐานะนักร้องที่ยิ่งใหญ่ที่สุดคนหนึ่งของไทย ผู้ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ขับร้อง) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๓

อย่างไรก็ตาม นอกจากวงการเพลง สุเทพยังถือเป็นศิลปินที่มีบทบาทสำคัญในวงการภาพยนตร์ เขาเริ่มมีผลงานแสดงภาพยนตร์ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๐ เรื่องแรกคือ *ก่อนอรุณจะรุ่ง* แต่บทบาทที่โดดเด่นที่สุดเกิดขึ้นในปีถัดมา จากเรื่อง *สวรรค์มีด* ที่บริษัทหนังภาพยนตร์ ของเทวมิตร ภูษกร ณ อยู่ธาดา สร้างจากละครโทรทัศน์ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งเขาเล่นเป็นพระเอกมาก่อน ในบท “ซูวิทย์” หนุ่มพนักงานเก็บขยะผู้มีใจรักในมนุษยธรรม ฉบับภาพยนตร์นี้กำกับโดย รัตน์ เปสตันยี ผู้กำกับคนสำคัญแห่งยุค แม้จะไม่ประสบความสำเร็จด้านรายได้ แต่ *สวรรค์มีด* ก็ได้รับการยกย่องอยู่เสมอในฐานะหนังรักที่ดีที่สุดเรื่องหนึ่งของไทย รวมทั้งได้รับการขึ้นทะเบียนให้เป็นมรดกภาพยนตร์ของชาติ ในขณะเดียวกัน บทเพลงประกอบภาพยนตร์ โดยเฉพาะเพลง “สวรรค์มีด” ก็ได้กลายเป็นหนึ่งในเพลงที่โด่งดังที่สุดของนักร้องขวัญใจมหาชนผู้นี้

สุเทพยังร่วมแสดงภาพยนตร์อีกหลายเรื่อง เช่น *ขบวนการเสรีจัน* (๒๕๐๒) *เงารัก* (๒๕๐๘) *เงิน เงิน เงิน* (๒๕๐๘) *พิการรัก* (๒๕๐๙) รวมไปถึงการร้องเพลงประกอบภาพยนตร์อีกจำนวนมาก ทั้งยังเคยมีผลงานสร้างภาพยนตร์เรื่อง *วิมานดารา* (๒๕๑๓) เล่าเรื่องราวของดาราที่เคยมีชื่อเสียงซึ่งถูกนำมาอยู่รวมกันในบ้านพักแห่งหนึ่ง โดยตัวเขาเองร่วมเป็นหนึ่งในนักแสดงนำ

เวลาผ่านไป ปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ขณะปฏิบัติหน้าที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และอยู่ในคณะกรรมการวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว สุเทพและคณะกรรมการชุดนี้ได้เดินทางไปเจรจากับผู้บริหารแมนดารินเลิฟที่ย่องงเพื่อรับมอบฟิล์มภาพยนตร์ไทยกลับมาให้หอภาพยนตร์อนุรักษ์ โดยเขาได้ลงนามขอรับฟิล์มภาพยนตร์เรื่อง *วิมานดารา* และมอบให้แก่หอภาพยนตร์ ประเดิมเป็นเรื่องแรก ก่อนที่จะมีภาพยนตร์ไทยเรื่องอื่น ๆ ตามมาอีกมากมายในชื่อโครงการ “หนังไทยกลับบ้าน”

สุเทพยังได้มาร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่หอภาพยนตร์จัดขึ้นอยู่เสมอ ทั้งการมาประทับรอยมือรอยเท้า ณ ลานดารา หน้าโรงภาพยนตร์ศรีศาลายา ประเดิมเป็นชุดแรก ร่วมกับดาราอีกหลายท่าน เนื่องในงานรำลึก ๑๐๐ ปี รัตน์ เปสตันยี เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑ การร่วมร้องเพลงในคอนเสิร์ต “หนังไทยในเสียงเพลง” ที่หอภาพยนตร์จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๖ ณ หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย และสุดท้ายคืองาน “๖๐ ปี สวรรค์มีด: อมตะหนังเพลงไม่จางรัก” ซึ่งสุเทพได้มาพูดคุยรำลึกความหลังกับนักแสดงนำ สืบเนื่อง กันภัย และ ชาลี อินทรวิจิตร และขับร้องบทเพลงจากภาพยนตร์เรื่องเอกของเขา เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ที่หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน)

สุเทพ วงศ์กำแหง เสียชีวิตเมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ การจากไปของเขานับเป็นการสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ของวงการบันเทิงไทย

ดวงชีวัน โกมลเสน

ดวงชีวัน โกมลเสน เป็นดาราทรงใจที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคนหนึ่งในทศวรรษ ๒๕๒๐ เธอโด่งดังในฐานะ “เช็กชีสตาร์” แห่งยุคด้วยฉายา “สาวสะโพกดินระเบิด” และเป็นที่ปรารถนาของบรรดาสายหนังที่หวังใช้ชื่อเธอเป็นจุดขาย ประกอบกับการรับบทได้หลากหลายไม่จำกัดเฉพาะแค่นางเอก ทำให้เธอมีผลงานภาพยนตร์ออกมามากต่อเนื่องทุกปีนับร้อยเรื่อง เช่น นางฟ้าท่าเรือ (๒๕๒๐) ใต้ฟ้าสีคราม (๒๕๒๑) ไอ้คั้งทะเลโหด (๒๕๒๒) ไกรทอง (๒๕๒๓) เซลยัคกี้ (๒๕๒๔) จระเข้เถื่อนवाद (๒๕๒๕) ล่าข้ามโลก (๒๕๒๖) ถล่มด่านปืน (๒๕๒๗) นอกจากนี้ ยังเป็นผู้สร้างภาพยนตร์เรื่อง ขอโทษที่...ที่รัก (๒๕๒๗) จากนั้นจึงห่างหายจากวงการภาพยนตร์ไปหลายปี ก่อนจะกลับมารับบทสมทบในภาพยนตร์ยุคหลัง ๆ เช่น ผีสามบาท (๒๕๔๔) มนต์รักลูกทุ่ง (๒๕๔๘) แม่นาค 3D (๒๕๕๕)

ดวงชีวัน โกมลเสน มาประทับรอยมือรอยเท้าเป็นดาวดวงที่ ๓๔ ณ ลานดารา หอภาพยนตร์ เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๒ และได้มาสนทนากับผู้ชมหลังจบการฉายภาพยนตร์ที่เธอแสดงเรื่อง แก้วลำนาคน้ำตา (๒๕๒๐) ในกิจกรรมภาพยนตร์เพื่อผู้สูงอายุของหอภาพยนตร์ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๐ ร่วมกับ พิชัย น้อยรอด ผู้แจ้งเกิดให้เธอในโลกภาพยนตร์ไทย

ดวงชีวัน โกมลเสน เสียชีวิตเมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๓ เหลือไว้เพียงรอยพิมพ์มือพิมพ์เท้าบนลานดาราคอนเป็นอมตุนุสรณ์ และผลงานที่เคยสร้างความสุขให้แก่แฟนหนังไทย

ชนกร พงษ์สุวรรณ

ชนกร พงษ์สุวรรณ เป็นผู้กำกับที่สร้างสีสันและความแปลกใหม่แก่วงการภาพยนตร์ไทย รวมทั้งเป็นแรงบันดาลใจให้แก่คนทำหนังในยุคหลัง โดยเฉพาะจากผลงานเรื่องแรก คือ Fake โกหก...ทั้งเพ (๒๕๔๖) ที่ถ่ายทอดอารมณ์เปลี่ยวเหงาของคนหนุ่มสาว และภาพกรุงเทพฯ อันมีเสน่ห์ในมุมที่ไม่ค่อยได้เห็นในหนังไทยทั่วไป

ภาพยนตร์ทุกเรื่องที่ชนกรกำกับนั้นล้วนมีสไตล์ในการสื่อสารออกมาอย่างชัดเจน ทั้งหนังแนวสืบสวนว่าด้วยธุรกิจลึกลับไปเถื่อน เอ็กซ์แมน แฟนพันธุ์เอ็กซ์ (๒๕๔๗) หนังแอ็กชันแฟนตาซีอิงหลักพุทธศาสนาเรื่อง โอปปาติกะ เกิดอมตะ (๒๕๕๐) หนังแอ็กชันที่มีกีฬาเอ็กซ์ตรีมได้ดินเป็นฉากหลังท้าชน (๒๕๕๒) และผลงานเรื่องสุดท้ายคือ ชิงกิลเลดี้ เพราะเคยมีแฟน (๒๕๕๘) หนังโรแมนติกคอมเมดี้ที่ชวนกลับมาร่วมงานกับ พัชรภา ไชยเชื้อ นางเอกจากหนังเรื่องแรกของเขา

ชนกร พงษ์สุวรรณ เสียชีวิตเมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๓ ภาพยนตร์ทุกเรื่องที่เขากำกับได้รับการอนุรักษ์อยู่ที่หอภาพยนตร์

นัทร ภาณุตานนท์ ณ มหาสารคาม

นัทร ภาณุตานนท์ ณ มหาสารคาม เป็นนักธุรกิจด้านสื่อมวลชน ผู้มีบทบาทสำคัญทั้งในแวดวงโฆษณา การตลาด นิติสาร ละครโทรทัศน์ รวมไปถึงภาพยนตร์ ในฐานะผู้บริหารค่ายภาพยนตร์ ngr ที่ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๘

ภายในระยะเวลาไม่กี่ปี นัทรได้เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนให้ ngr ผลิตภาพยนตร์ไทยที่หลากหลายและโดดเด่นจำนวนมาก เช่น ผลงานเรื่องแรกคือ ล่า-ท้า-ผี (๒๕๔๙) หนังผีไทยว่าด้วยเรียลตี้โชว์ที่ไปยังคุกเก่าของเขมรแดง มะหมา 4 ขาครึ่ง (๒๕๕๐) หนังครอบครัวที่มีสุนัขเป็นตัวเอกและเป็นขวัญใจเด็ก ๆ ทั่วประเทศ และ October Sonata รักที่รอคอย (๒๕๕๒) หนังโรแมนติกดราม่าอิงประวัติศาสตร์การเมืองไทยยุค ๑๔ ตุลา ที่กวาดรางวัลและได้รับคำชื่นชมอย่างสูงจากนักวิจารณ์

นัทร ภาณุตานนท์ ณ มหาสารคาม เสียชีวิตเมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๓ ท่ามกลางผลงานภาพยนตร์ที่เธอเคยสร้างสรรค์ไว้มากมายซึ่งหอภาพยนตร์ได้เก็บอนุรักษ์ไว้

กิจกรรมเดือนกุมภาพันธ์

๒๖ กุมภาพันธ์

หอภาพยนตร์นำการแสดง คามิชิไบ (Kamishibai) การเล่าเรื่องแบบโบราณที่ใช้ภาพวาดประกอบเรียงลำดับตามการเดินเรื่อง มาร่วมแสดงในกิจกรรมของสโมสรนักศึกษาคณะศิลปวิจิตร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยในวันดังกล่าวมีนักศึกษาร่วมวาดภาพประกอบ และร่วมแสดงคามิชิไบในครั้งนี้ด้วย

โครงการภาพยนตร์เพื่อผู้สูงอายุ

- ๖ กุมภาพันธ์ ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ บ้านบางแค
- ๑๒ กุมภาพันธ์ ชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสมุทรปราการ
- ๑๘ กุมภาพันธ์ ชมรมผู้สูงอายุหมู่บ้านร่วมเกื้อ
- ๑๙ กุมภาพันธ์ ชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ
- ๒๐ กุมภาพันธ์ กลุ่มวัยหวานวันวาน
- ๒๑ กุมภาพันธ์ ชมรมศิริราชอาวุโส
- ๒๕ กุมภาพันธ์ ชมรมผู้สูงอายุเทศบาลนครอ้อมน้อย
- ๕ มีนาคม ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ บ้านบางแค
- ๑๗ มีนาคม ชมรมผู้สูงอายุหมู่บ้านร่วมเกื้อ

โครงการโรงหนังโรงเรียน

- ๒๑ กุมภาพันธ์ โรงเรียนวัดสูงเนินราษฎร์บำรุง
- ๒๔-๒๖ กุมภาพันธ์ โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค
- ๒๗ กุมภาพันธ์ โรงเรียนวัดบางปลา (สมุทรวันราษฎร์บำรุง)

หน่วยงานและสถาบันการศึกษา เข้าศึกษาดูงาน

- ๒๕ กุมภาพันธ์ โรงเรียนเอียร์ประสิทธิ์ศาสตร์
- ๑๒ มีนาคม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง

ฉายหนังที่ต่างประเทศ

๑๕ กุมภาพันธ์ หอภาพยนตร์ได้นำภาพยนตร์ไทยเรื่อง สันติ-วิมล ไปจัดฉายที่ Reel to Reel Institute Hong Kong ในโปรแกรม The history of Colour Filmmaking ประวัติศาสตร์การสร้างภาพยนตร์สี

กิจกรรมเดือนมีนาคม

๑๓ มีนาคม

หอภาพยนตร์ในโครงการส่งเสริมโรงภาพยนตร์ Micro-cinema ร่วมกับ a.e.y.space จัดฉายภาพยนตร์เรื่อง สวรรค์มืด (๒๕๐๑) เพื่อสนับสนุนวัฒนธรรมการชมภาพยนตร์ และเปิดโอกาสให้ผู้ชมได้รับชมภาพยนตร์ทรงคุณค่าที่หอภาพยนตร์อนุรักษ์ โดยจัดขึ้นเป็นครั้งแรกในโครงการ ณ a.e.y.space อาร์ตแกลเลอรีตึกเก่าอำเภอเมืองสงขลา

กิจกรรมนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการสนับสนุนภาพยนตร์สำหรับโรงภาพยนตร์อิสระและพื้นที่จัดฉายขนาดเล็กทั่วประเทศของหอภาพยนตร์ โดยการให้ความอนุเคราะห์ภาพยนตร์ที่หอภาพยนตร์อนุรักษ์ไว้และมีสิทธิ์ในการจัดฉายภายนอก โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย หากสนใจติดต่อเข้าร่วมโครงการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่งานจัดรายการ หรืออีเมล filmarchivethailand@gmail.com

๑๕ มีนาคม

หอภาพยนตร์จัดฉายภาพยนตร์สยองขวัญคลาสสิกปี ค.ศ. ๑๙๘๐ ของสแตนลีย์ คูบริก The Shining ในโปรแกรมที่ ๓ หนึ่งโลก ณ โรงภาพยนตร์สกาลา โดยในวันดังกล่าวได้มีการตรวจวัดไข้และบริการแอลกอฮอล์เจลล้างมือบริเวณด้านหน้าก่อนเข้าชมภาพยนตร์

ประสบการณ์ฝึกงาน ที่หอภาพยนตร์

ในช่วงที่ผ่านมา ได้มีนักศึกษาฝึกงานจากสถาบันต่าง ๆ เข้ามาร่วมฝึกฝนและเรียนรู้ประสบการณ์การทำงานที่หอภาพยนตร์อยู่จำนวนหนึ่ง และนี่คือความในใจจากน้อง ๆ นิสิตสาขานวัตกรรมการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ซึ่งได้เข้ามาร่วมฝึกงานด้านการนำชมพิพิธภัณฑ์และนิทรรศการ ระหว่างเดือนธันวาคม ๒๕๖๒ ถึงเดือนมีนาคม ๒๕๖๓ ที่ผ่านมา

ณัฐนิชา มานะกิจสมบุรณ์

เมื่อตอนอยู่ปี ๒ นั้นทางมหาวิทยาลัยมีการจัดทำทัวร์จำลอง โดยเลือกหอภาพยนตร์เป็นหนึ่งในจุดหมายในเส้นทางหลักของเรา พอได้มาศึกษาดูงานแล้วก็รู้สึกประทับใจ เลยอยากฝึกงานที่นี่ โดยเป็นที่แรกและที่เดียวที่ยื่นเรื่องในการขอฝึกงานด้วย เมื่อติดต่อไปก็มีการนัดสัมภาษณ์งาน เหมือนมาสมัครงานจริง ๆ อันนี้แอบลุ้นมาก ตื่นเต้นมาก การฝึกงานเริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม - มีนาคม ปฏิบัติงานในส่วนปฏิบัติการพิพิธภัณฑ์ โดยพี่ ๆ ให้เรียนรู้การทำงานส่วนงานด้านการบริการ เช่น พิพิธภัณฑ์ โรงภาพยนตร์และห้องสมุดเฉพาะทางด้านภาพยนตร์ วันเวลาและการให้บริการต่าง ๆ ของหอภาพยนตร์ ช่วยอำนวยความสะดวกในจุดลงทะเบียน และได้เรียนรู้การให้ข้อมูลสำหรับผู้เข้าชมไม่ว่าจะเป็นหมู่คณะหรือนักท่องเที่ยวทั่วไป นอกจากนี้ยังได้เรียนรู้การให้บริการในส่วนนิทรรศการเมืองมายา ทำให้ได้ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ภาพยนตร์โลก พอเริ่มเข้าใจภาพรวมทั้งหมดแล้ว ก็เริ่มให้บริการเบื้องต้นได้ โดยมีพี่ ๆ ทีมงานคอยให้คำปรึกษาตลอดเวลาที่ฝึกงาน ซึ่งรู้สึกสนุกเหมือนมีคนคอยสนับสนุนเรา ยิ่งไปกว่านั้นกิจกรรมที่ตื่นเต้นที่สุดคือ ได้มีส่วนร่วมการถ่ายหนังสั้นเกี่ยวกับวันกำเนิดภาพยนตร์โลก ที่ทางหอภาพยนตร์เป็นผู้จัดทำ รับผิดชอบเป็นคนกลุ่มแรกที่ได้ชมภาพยนตร์ฉายขึ้นจอเป็นครั้งแรกในโลกเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ รวมทั้งยังได้เรียนรู้ถึงการถ่ายทำภาพยนตร์จริง ๆ ทั้งเบื้องหน้าและเบื้องหลัง เป็นอีกประสบการณ์ที่ประทับใจที่คงหาจากที่อื่นไม่ได้

ศุภวัฒน์ กองสุก

สำหรับผมเพิ่งมาหอภาพยนตร์เป็นครั้งแรก และเลือกมาฝึกงานที่นี่ตามคำแนะนำของเพื่อนในคณะ ซึ่งนอกจากการได้ลงมือปฏิบัติงานจริงอย่างที่เพื่อนเล่าไปแล้ว อีกสิ่งที่ชอบคือการได้เข้าร่วมกิจกรรมที่หอภาพยนตร์จัดขึ้นหลายรูปแบบ เช่น กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ ๒๕๖๓ ได้รับมอบหมายให้จัดหาของรางวัลสำหรับเด็ก ๆ ที่มาร่วมงาน จัดเตรียมงานทำสลากสอยดาว ร่วมออกแบบการเล่นเกมส์และตกแต่งสถานที่ กิจกรรมครั้งนี้ทำให้ได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีม และร่วมงานกับเด็กจำนวนมาก เป็นอีกงานที่ทำหามาทีเดียวนี่ ต้องขอขอบคุณพี่ ๆ ที่ทำให้ผมรู้สึกมีความสุขสนุกสนานทุกครั้งที่ได้มาทำงาน ประสบการณ์ฝึกงานครั้งนี้เป็นสิ่งที่ช่วยให้พัฒนาตนเองทั้งในเรื่องของการใช้ชีวิตและการทำงานในอนาคตอีกด้วย

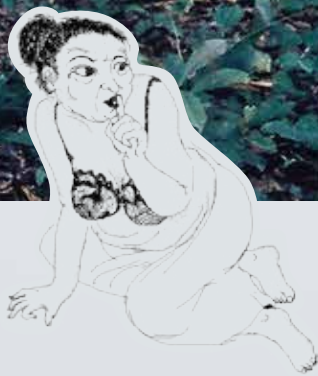
ชลลดา บุญเลิศ

เคยได้มีโอกาสมาเที่ยวที่นี่กับเพื่อน ๆ และครอบครัวหลายครั้งแล้ว รู้สึกประทับใจในส่วนจัดแสดงและการให้บริการมาก จึงชักชวนเพื่อนอีก ๒ คนมาฝึกงานด้วยกัน โดยพวกเราได้ฝึกในส่วนพิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์ไทย ซึ่งนอกจากการศึกษาข้อมูลในการให้บริการโดยพี่ ๆ จะทดสอบข้อมูลพวกเราทุกวันศุกร์ เพื่อให้เรานำไปพัฒนาและปรับปรุงข้อมูลการให้บริการแล้ว อีกภารกิจที่ภูมิใจมากคือ “การทำทัวร์จำลอง” เป็นโปรเจกต์ที่ทางหอภาพยนตร์เสนอให้พวกเราลองออกแบบและนำเสนอทัวร์ขึ้น เนื่องจากพวกเราเรียนสาขานวัตกรรมการท่องเที่ยว โจทย์ที่ได้รับคือให้นำเสนอการท่องเที่ยวหอภาพยนตร์โดยรถจักรยานไฟฟ้า เพราะรถไฟมีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ในการทำงานนั้นเราได้วางแผนและศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรถจักรยานไฟฟ้ามารวมทั้งสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และจัดทำออกมาเป็นเส้นทางท่องเที่ยว ๓ เส้นทาง ระหว่างการดำเนินงานก็จะมีกรายงานความคืบหน้าทุกสัปดาห์เพื่อหาข้อปรับปรุงและแก้ไข จนสุดท้ายก็สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยมีคุณโตม สุขวงศ์ เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำการฝึกงานที่หอภาพยนตร์นั้น ต้องขอขอบคุณพี่ ๆ เจ้าหน้าที่ที่ทำให้รู้สึกที่เราเป็นส่วนหนึ่งของหอภาพยนตร์ เป็นเหมือนแรงผลักดันที่ดีมาก ขอขอบคุณมากค่ะ

ครบรอบ ๑๐ ปี ลุงบุญมีระลึกชาติ

ก้อง ฤทธิ์ดี

วันที่ ๒๓ เดือนพฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๓ ประวัติศาสตร์หน้าใหม่ของภาพยนตร์ไทยเกิดขึ้นที่เทศกาลภาพยนตร์เมืองคานส์ เมื่อหนังเรื่อง *ลุงบุญมีระลึกชาติ* (Uncle Boonmee Who Can Recall His Past Lives) ของผู้กำกับอภิชาติพงศ์ วีระเศรษฐกุล กลายเป็นม้ามืดที่ฝ่าด่านอหังสได้รับรางวัลปาล์มทองคำ (Palme d'Or) รางวัลใหญ่ที่สุดของเทศกาล และถือเป็นรางวัลภาพยนตร์ที่มีเกียรติยศมากที่สุดรางวัลหนึ่งของโลก

การประกาศรางวัลขึ้นตอนหัวค่ำที่เมืองคานส์ ตรงกับเวลาประมาณตีหนึ่งที่เมืองไทย ประธานกรรมการตัดสินปีนั้นได้แก่ผู้กำกับอเมริกัน ทิม เบอร์ตัน หลังจากชื่อหนังและชื่อผู้กำกับไทยถูกประกาศท่ามกลางเสียงปรบมือจากแขกในงานและผู้สื่อข่าว รวมทั้งท่ามกลางความแปลกใจของแขกจำนวนไม่น้อยเช่นกัน เพราะไม่มีใครคาดคิดว่าหนังประหลาดนอกสายตาเรื่องนี้จากเมืองไทยจะได้รับรางวัลใหญ่ ผู้กำกับอภิชาติพงศ์ในชุดทักซิโดขาวเดินยิ้มกว้างขึ้นไปรับรางวัลบนเวที และเริ่มกล่าวคำรับรางวัลด้วยการแซวทิม เบอร์ตัน “ผมขอขอบพระคุณคุณครับ” เรียกเสียงหัวเราะได้จากทั้งโรง จากนั้นผู้กำกับชาวไทยกล่าวต่อว่า “ผมขอขอบคุณผีและวิญญาณทั้งหลายในเมืองไทยที่ทำให้ผมมายืนอยู่ตรงนี้”

เดือนพฤษภาคมในปีนี้เป็นวาระครบรอบ ๑๐ ปีภาพยนตร์ *ลุงบุญมีระลึกชาติ* ซึ่งเป็นหนังไทยเรื่องแรก และหนังจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เรื่องแรกที่ได้รับรางวัลปาล์มทองคำ

อันเป็นหมุดหมายสำคัญของภาพยนตร์ไทย เปิดขอบฟ้าและความเป็นไปได้แห่งมิติใหม่ และกระพือความตื่นเต้น อิ่มเอิบ และภูมิใจให้กับบุคลากรในวงการหนังไทยทุกองคาพยพ อย่างที่ไม่มีใครกล้าฝันมาก่อนหน้านี้ว่าสิ่งนี้จะเกิดขึ้นได้จริง

เหตุการณ์คู่ขนานที่ควรจดจำคือ ในเดือนพฤษภาคมปีเดียวกันนั้น เกิดการชุมนุมทางการเมืองครั้งใหญ่ในกรุงเทพฯ มีการเคลื่อนกำลังทหาร ปิดล้อม และเกิดเหตุรุนแรงและวุ่นวายต่อเนื่อง อภิชาติพงศ์ต้องวิ่งวุ่นเพื่อหาทางทำวีซ่า และเดินทางไปฝรั่งเศสได้อย่างเฉียดฉิวก่อนหนังจะฉาย ซึ่งเป็นวันท้าย ๆ ของเทศกาลแล้ว

ในช่วงเวลานั้น สื่อสังคมออนไลน์อย่างเฟซบุ๊กและทวิตเตอร์ เพิ่งเริ่มต้นได้รับความนิยมในประเทศไทย และไม่ได้เป็นสื่อหลักเหมือนในตอนนั้น แต่ถึงกระนั้น ข่าวที่ว่าหนังไทยได้ปาล์มทองคำแพร่สะพัดไปอย่างรวดเร็วในสื่อดังกล่าว วันต่อ ๆ มาข่าวยิ่งกระจายออกไปทางโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ ปฏิกริยามีทั้งความตื่นเต้นและความงุนงง เพราะอภิชาติพงศ์ไม่ได้เป็นชื่อที่คนดูหนังส่วนใหญ่คุ้นหู และสื่อในไทยเองก็ยังไม่เข้าใจว่าการได้รางวัลปาล์มทองคำนั้นสำคัญขนาดไหน ตัวอภิชาติพงศ์เองก็ไม่ได้กลับเมืองไทยทันที แต่เดินทางไปทำงานต่อที่อื่นในยุโรปอีกหลายสัปดาห์

กระแสความดังของหนังค่อย ๆ ขยายตัวขึ้น รวมทั้งคำถามที่ว่า เมื่อไรคนไทยจะได้ดู *ลุงบุญมีระลึกชาติ*

ในที่สุดเมื่ออภิชาติพงศ์เดินทางกลับถึงเมืองไทย ผู้กำกับหนังคนดังพร้อมกับนักแสดงครบทีม (เช่น ธนภัทร สายเสมา, ศักดา แก้วบัวดี, เจนจิรา พงษ์พัค) เดินทางมายังหอภาพยนตร์ ในวันที่ ๑๓ มิถุนายน เพื่อร่วมฉลองความสำเร็จของหนังเป็นครั้งแรกในเมืองไทย ทีมนักแสดงประทับใจรอยมือ-รอยเท้าที่ลานดารราในบรรยากาศครึกครื้น ร่วมพูดคุยกับแฟน ๆ ในโรงภาพยนตร์ ถึงแม้จะยังไม่มีฉาย *ลุงบุญมีระลึกชาติ* ในวันนั้นก็ตามและตบท้ายวันแห่งความชื่นมื่นด้วยงานเลี้ยงที่ลานของหอภาพยนตร์

ต่อมาในเดือนกรกฎาคม *ลุงบุญมีระลึกชาติ* ออกฉายจำกัดโรงในกรุงเทพฯ ตามมาด้วยที่ขอนแก่น ซึ่งเป็นบ้านของครอบครัวของอภิชาติพงศ์ ถึงแม้จะไม่ได้ฉายในวงกว้างอย่างหนังไทยทั่วไป แต่หนังเรียกคนดูได้ไม่น้อย มีการพูดคุยถกเถียงถึงหนังอย่างกว้างขวาง ทั้งที่ชื่นชอบในความลึกซึ้ง การเรียนรู้ของภูติผีและวิญญาณในหนัง รวมทั้งการอ้างอิงถึงอดีตของภาคอีสานในยุคคอมมิวนิสต์ แต่ก็มีคนดูที่เกาหัวแกรก ๆ ด้วยความไม่ชินกับสไตล์หนังที่ไม่ได้เดินเรื่องตามขนบหนังไทย และกับองค์ประกอบประหลาด ๆ ในหนังอย่างลิงผี ปลาตกกับองค์หญิง และการปรากฏตัวของวิญญาณ ที่แนบเนียนและอ้อยอิ่งไม่ต่างกับญาติสนิทที่แวะมาเยี่ยมเยียนบ้านกลางทุ่งของลุงบุญมีในยามค่ำคืน

ทั้งนี้ภาพยนตร์เรื่อง *ลุงบุญมีระลึกชาติ* เป็นชิ้นงานหลักในโครงการศิลปะขนาดใหญ่ของอภิชาติพงศ์ วีระเศรษฐกุล ที่เรียกรวมกันว่า Primitive (ปลูกผี ในชื่อไทย) อันประกอบด้วยงานอื่น ๆ อีกนับสิบชิ้น ทั้งหนังสือสั้น วิดีโออินสตอลเลชัน และภาพถ่าย โดยเนื้อหาและจิตวิญญาณของงานทุกชิ้นล้วนผูกโยงกับการค้นคว้าและการเดินทางไปในภาคอีสานของผู้กำกับ เป็นการเสาะหาประวัติศาสตร์ความทรงจำที่ซ่อนทับ ด้ด้วยความรุนแรง การต่อสู้ และการถูกกดขี่ที่คนท้องถิ่นเผชิญจากส่วนกลาง

ในช่วงความวุ่นวายของสงครามเย็น แนวคิดของภาพยนตร์ *ลุงบุญมี* มีรากมาจากหนังสือ “คนระลึกชาติได้” ที่ผู้กำกับได้รับจากเจ้าอาวาสของวัดแห่งหนึ่งในจังหวัดขอนแก่น ว่าด้วยเรื่องของชายผู้หนึ่งที่อ้างว่าตนมีชีวิตมาหลายชาติภพ โดยล้วนแต่กลับมากเกิดในภาคอีสานทั้งสิ้น

ถึงแม้หนังที่มีคุณค่าต่อผู้ชมจะสามารถพิสูจน์ความเป็นอมตะของตัวมันเองได้โดยไม่ต้องได้รับรางวัลใหญ่จากต่างประเทศมาประดับหิ้งเสมอไป และถึงแม้เมืองคานส์จะไม่ได้เป็นมาตรฐานหนึ่งเดียวในการพิจารณาความดีงามของหนัง แต่การได้รับรางวัลปาล์มทองคำเมื่อสิบปีที่แล้วของ *ลุงบุญมีระลึกชาติ* ก็ถือเป็นเหตุการณ์ที่ยิ่งใหญ่ในประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ไทย ความสำเร็จของหนังส่งผลให้อภิชาติพงศ์กลายเป็นผู้กำกับระดับโลกอย่างแท้จริง และนอกเหนือจากความโด่งดังของตัวเอง การที่หนังไทยเรื่องหนึ่งไปได้ไกลขนาดนั้นยังช่วยสร้างความหวังและโอกาสให้หนังไทยเรื่องอื่น ๆ ในอุตสาหกรรมโดยรวม เกิดความตื่นตัวรอบด้าน ทั้งจากภาครัฐและเอกชน ส่งผลให้คนดูบางกลุ่มกล้าเปิดใจทดลองและยอมรับหนังที่อยู่นอกกรอบตลาดปกติ และยังส่งผลให้คนทำหนังรุ่นใหม่ ๆ และนักเรียนภาพยนตร์เกิดความหวังและความศรัทธาในงานภาพยนตร์

สิบปีผ่านไป ไม่ว่าโอกาสนั้นจะถูกเปลี่ยนเป็นความสำเร็จได้มากน้อยเท่าไร ไม่ว่าความหวังที่ถูกจุดขึ้นจะยังโชติช่วงอยู่หรือไม่ และไม่ว่าวงการหนังไทยทั้งในกระแสกระแสจะยังต้องฝ่าฟันอุปสรรคมากมายเพียงใด แต่ *ลุงบุญมี* กับปาล์มทองคำประวัติศาสตร์ ได้เปิดศักราชใหม่ให้วงการภาพยนตร์ไทยอย่างแท้จริง

ผู้กำกับอภิชาติพงศ์ เป็นคนทำหนังผู้เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ภาพยนตร์ในฐานะมรดกความทรงจำ และได้มอบฟิล์มภาพยนตร์เรื่อง *ลุงบุญมีระลึกชาติ* รวมทั้งหนังเรื่องอื่น ๆ ของเขา ทั้งหนังยาวและหนังสั้น ให้หอภาพยนตร์เก็บรักษา อีกทั้งยังได้มอบรางวัลปาล์มทองคำ ให้พิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์ไทยได้เก็บรักษาและนำออกแสดงอีกด้วย ■

ภาพยนตร์ และอินทภาพ แห่งสภาวะวิกฤติ

ก้อง ฤทธิ์ดี

หนังสือเล่มแรกที่ขอแนะนำคือ **Cartoons in Hard Times: The Animated Shorts of Disney and Warner Brothers in Depression and War 1932-1945** ตามที่ชื่อเรื่องว่าไว้ นี่เป็นงานวิเคราะห์หนังการ์ตูนของวอลต์ ดิสนีย์ และ วอร์เนอร์ ในช่วงเศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่ของสหรัฐอเมริกาในช่วงต้นทศวรรษ ๑๙๓๐ ต่อเนื่องไปถึงช่วงต้นสงครามโลกครั้งที่ ๒

ผู้เขียนคือ Tracey Louise Mollet ย้อนไปดูความสัมพันธ์ระหว่างหนังแอนิเมชันยุคแรกกับวิกฤติเศรษฐกิจ และกับนโยบาย The New Deal ของประธานาธิบดีแฟรงคลิน ดี. รูสเวลต์ ตัวอย่างของการ์ตูนในช่วงนี้เช่น *Mickey's Nightmare* (๑๙๓๒) ซึ่งมิกกี้เมาส์และภรรยา มินนี่ เฝียวกับฝันร้ายเมื่อ “ความฝันแบบอเมริกันชนชั้นกลาง” กลายเป็นภาระของการหาเลี้ยงลูก ๆ และการกระเสือกกระสนเพื่อมีชีวิตรอด การ์ตูนอีกเรื่องที่เป็นตัวอย่างในงานศึกษานี้คือ *The Three Little Pigs* (๑๙๓๓) อันเป็นการ์ตูนที่นักประวัติศาสตร์สนใจที่สุดเรื่องหนึ่ง ทั้งการถกเถียงว่าการต่อสู้ของลูกหมูสามตัวกับหมาป่าใจร้าย เป็นการตอกย้ำค่านิยมแบบอนุรักษ์นิยมที่เน้นการพึ่งพาตัวเองของปัจเจก หรือเป็นการแสดงถึงความปรีดาที่อเมริกาในตอนนั้นได้ประธานาธิบดีคนใหม่ (รูสเวลต์) ที่มีนโยบายทางเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม ส่วนการ์ตูนเรื่อง *The Wise Little Hen* (๑๙๓๔) ถูกตีความว่าโยงไปถึงนโยบายทางการเกษตรของรัฐบาลและการช่วยเหลือเกษตรกร

สถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาและโรคโควิด-๑๙ เป็นภัยคุกคามที่สิ้นสະเทือนวงการภาพยนตร์ในทุกระดับ และในทุกพื้นที่ของโลก นับได้ว่าเป็นสภาวะวิกฤติที่ส่งผลต่อทั้งคนสร้างหนัง โรงหนัง และบุคลากรในวงการทุกประเภท เป็นสถานการณ์ที่นอกเหนือความคาดหมายและอาจจะเกิดขึ้นเพียงครั้งหรือสองครั้งในช่วงชีวิตเท่านั้น

ในเชิงประวัติศาสตร์ คำถามคือภาพยนตร์มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์ ความหายนะ ภัยพิบัติ โรคระบาด เศรษฐกิจตกต่ำ สงคราม หรือกระทั่งวันสิ้นโลกอย่างไร ทั้งในภาพยนตร์ที่อิงจากสภาพความจริงและที่เป็นจินตนาการ ในฉบับนี้หอภาพยนตร์ขอแนะนำหนังสือหลายเล่มในห้องสมุดและโสตทัศนสถาน เชิด ทรงศรี ที่ว่าด้วยเรื่องราวของภาพยนตร์กับสภาวะการณ์ยากลำบากในรูปแบบต่าง ๆ กัน ถึงแม้หนังสือเหล่านี้จะใช้ตัวอย่างจากต่างประเทศเป็นหลัก (งานศึกษาของไทยในประเด็นนี้แทบยังไม่เห็น) แต่เรื่องราวจากข้อเขียนเหล่านี้ล้วนให้ข้อคิดอันน่าสนใจต่อผู้ศึกษาประวัติศาสตร์และการตีความหายนะที่มนุษย์ประสบในแง่มุมต่าง ๆ

หายนะทางเศรษฐกิจ และสงครามโลกครั้งที่ ๒

ในขอบทในช่วงเวลาแห่งความแร้นแค้น โดยรวมหนังสือทำให้เห็นว่า หนังการ์ตูนที่เรามักคิดว่ามีแต่ความขวนขวายและดูเพื่อความเพลิดเพลินจริงๆ แล้วเชื่อมโยงกับสภาวะจิตใจและบรรยากาศทางการเมืองของสหรัฐฯ อย่างลึกซึ้ง

หนังสือเล่มถัดมา พูดถึงหายนะของสงครามแบบตรง ๆ **Britain Can Take It: British Cinema in the Second World War** โดย Anthony Aldgate และ Jeffrey Richards ศึกษาวงการภาพยนตร์อังกฤษในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ ประเด็นที่น่าสนใจที่สุดคือ ถึงแม้เมื่อเกิดสงคราม โรงหนังในอังกฤษจะถูกสั่งปิด (เหมือนตอนนี้ที่แทบทั้งโลกเผชิญ) และจำนวนหนังอังกฤษที่ออกฉายก็ลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปลายทศวรรษ ๑๙๓๐ ถึงกลางทศวรรษ ๑๙๔๐ แต่กลายเป็นว่าจำนวนคนดูหนังกลับเยอะขึ้นจนเกือบจะเป็น “ยุคทอง” ของโรงภาพยนตร์ ส่วนหนึ่งผู้เขียนเชื่อว่าอาจจะเพราะมหรสพอื่น ๆ ชบเซาลงไป

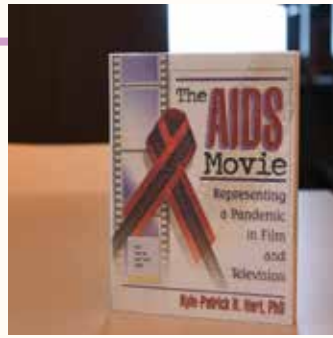
หนังสือเล่มนี้ยังวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์กับกระทรวงข่าวสาร วาง่าย ๆ คือบทบาทของหนังในฐานะโฆษณาชวนเชื่อในยามสงคราม ทั้งการสร้างขวัญกำลังใจให้พลเรือนและการโจมตีศัตรูทางจิตวิทยา นอกจากนี้คนทำหนังยังสร้างหนังปลุกใจออกมามากมายในช่วงนี้ เช่น *The Lion Has Wings* (๑๙๓๙), *49th Parallel* (๑๙๔๑), *The Young Mr. Pitt* (๑๙๔๒) และอื่น ๆ อีกมาก

โรคระบาดและซอมบี้

หลังจากนี้ไม่นานเราอาจจะได้ดูภาพยนตร์ที่มีวิกฤติโควิดเป็นฉากหลัง แต่ที่ผ่านมา โรคภัยที่ดูเหมือนจะได้รับการพูดถึงในภาพยนตร์มากที่สุดน่าจะเป็นโรคเอดส์ ด้วยเพราะความเป็นโรคใหม่ในช่วงเวลาหนึ่ง และเป็นโรคที่ตอนนั้นยังไม่มียารักษา แถมยังเป็นโรคที่มีภาพพจน์น่ากลัวและเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์อย่างแยกไม่ออก

หนังสือ **The AIDS Movie: Representing a Pandemic in Film and Television** เขียนโดย Kylo-Patrick R. Hart และตีพิมพ์ครั้งแรกในปี ค.ศ. ๒๐๐๐ เป็นงานศึกษาในศาสตร์สื่อสารมวลชนและมนุษยศาสตร์ ถึงการเสนอภาพผู้ป่วยโรคเอดส์หรือเอดส์ในภาพยนตร์อเมริกัน (ซึ่งบางอย่างดูคล้ายคลึงคลากับสถานการณ์โรคโควิดในปัจจุบัน) ทฤษฎีหนึ่งที่ผู้เขียนใช้คือแนวคิดที่ว่าด้วย “การเป็นอื่น” (Otherness) หรือการกีดกันผู้ป่วยให้เป็น “พวกเขา” อันต่างจาก “พวกเรา” ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่มักเกิดขึ้นเมื่อเผชิญหน้ากับความหวาดกลัว อีกบทวิเคราะห์พูดถึงผู้ติดเชื้อที่เป็นเกย์และการถูกโดดเดี่ยวแปลกแยกโดยครอบครัวและสังคม หนังสือเล่มนี้ยกตัวอย่างหนังอเมริกันมากมาย ส่วนใหญ่เป็นหนังในช่วงทศวรรษที่ ๑๙๙๐ ขณะที่โรคเอดส์เป็นภัยคุกคามของทั้งโลก เช่น *Longtime Companion* (๑๙๙๐), *Philadelphia* (๑๙๙๓), *Boys on the Side* (๑๙๙๕), *And the Band Played On* (๑๙๙๓), *Kids* (๑๙๙๕), *Something to Live For* (๑๙๙๒) และอื่น ๆ อีกมาก ถึงแม้หนังสือจะไม่ได้พูดถึงหนังเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษ แต่การจับทฤษฎีเชิง

โครงสร้างทำให้เกิดความเข้าใจในภาพใหญ่

ถัดมา โรคระบาดอีกแบบที่ไม่ได้ถูกรองรับทางวิทยาศาสตร์และเป็นเชื้อที่นิยมแพร่กันมากในภาพยนตร์ คือโรคระบาดซอมบี้ หนังสือ **Zombies: A Cultural History** โดย Roger Luckhurst ตีพิมพ์ในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ ถึงแม้หนังสือเล่มนี้จะออกตีพิมพ์ในช่วงสี่ห้าปีหลัง ทั้งในหนังโรงและซีรีส์ แต่หนังสือเล่มนี้ย้อนกลับไปดูประวัติศาสตร์ทางสังคมและจุดกำเนิดของผีดิบที่แพร่เชื้อได้ ผ่านแวนหลายหลายมิติทั้งทางประวัติศาสตร์ สังคม การเมือง และเศรษฐกิจ

หนังสือวิเคราะห์ปรากฏการณ์ซอมบี้ในสื่อภาพยนตร์โดยย้อนไปถึงการกำเนิดซอมบี้ในประเทศยากจนอย่างเฮติ (เมื่อทาสถูกฟันซี่พด้วยมนตร์ดำเพื่อให้กลับมาทำงานถึงแม้จะตายไปแล้ว) โยงใยไปถึงการที่ซอมบี้เป็นปฏิกิริยาต่อต้านระบอบอาณานิคมและการใช้แรงงานทาส อ้างอิงไปถึงคาร์ล มาร์กซ และการที่ระบบบริโภคนิยมสุดโต่งสร้างปีศาจขึ้นมาในหมู่มวลชนประชาชนด้วยตัวเอง ผู้เขียนยังพูดถึงหนังสือซอมบี้เรื่องแรก *White Zombies* (๑๙๓๒) ไต่เรียงมาถึงหนังแรกสุดลงมาถึงบิดาแห่งหนังสือซอมบี้ในยุค ๑๙๗๐ จอร์จ โรเมโร ที่สร้างหนังสือคลาสสิกอย่าง *Night of the Living Dead* (๑๙๖๘) และ *Dawn of the Dead* (๑๙๗๘) อีกทั้งยังมีบทที่ว่าด้วยหนังสือซอมบี้ในประเทศอื่น ๆ อย่างอิตาลีและญี่ปุ่น ถือได้ว่าเป็นงานศึกษาที่ครอบคลุมแต่ก็ไม่เยิ่นเย้อและไม่ใช่งานวิชาการจำจวนอ่านไม่สนุก

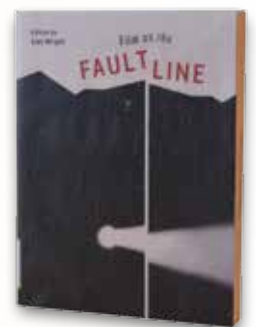

วันสิ้นโลก

ภาพยนตร์จินตนาการวันสิ้นโลกไว้หลากหลายแบบ ทั้งที่มาจากความหวาดกลัวอันมีเหตุผล และจากความตระหนักที่มาจากฝันร้ายล้วน ๆ เช่น โลกจะแตกด้วยไวรัสที่ไร้ทางรักษา ซอมบี้ล้างโลก ภัยสงครามนิวเคลียร์ อุกาบาตถล่ม แผ่นดินไหวรุนแรง น้ำท่วมกลืนทุกสิ่ง หรือแม้แต่มนุษย์ต่างดาวบุก ฯลฯ

Apocalypse in Contemporary Japanese Science Fiction โดย Motoko Tanaka พาเราย้อนดูจินตนาการวันสิ้นโลกในหนังสือญี่ปุ่น ตรวจสอบประวัติศาสตร์ของฝันร้ายแบบเอเชียตั้งแต่ยุคโบราณ จนมาถึงยุคสงครามโลกที่ญี่ปุ่นหลังโดนระเบิดนิวเคลียร์เข้าใกล้สภาพวันสิ้นโลกจริง ๆ อย่างที่ไม่มีประเทศใดมีประสบการณ์เทียบเคียงได้ ผู้เขียนพูดถึงปรากฏการณ์ผ่านหนัง การ์ตูน และเรื่องเล่าต่าง ๆ ทั้ง *Gojira* (๑๙๕๔), *Akira* (๑๙๘๘), *The End of Evangelion* (๑๙๙๗) รวมทั้งนิยายเรื่องดังของฮารุกิ มูราคามิ *Hard-boiled Wonderland and the End of the World*

สุดท้ายที่เราจะแนะนำคือ **Film on the Faultline** ที่มี Alan Wright เป็นบรรณาธิการ หนังสือเล่มนี้พูดถึงภาพยนตร์ที่เกี่ยวกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ โดยเน้นไปที่แผ่นดินไหว เป็นการศึกษาประวัติศาสตร์ทางธรรมชาติและความสัมพันธ์กับสื่อภาพยนตร์ รวมทั้งบาดแผลทางความทรงจำที่ภัยพิบัติสร้างขึ้น และถูกถ่ายทอดอีกครั้งผ่านทางภาพยนตร์

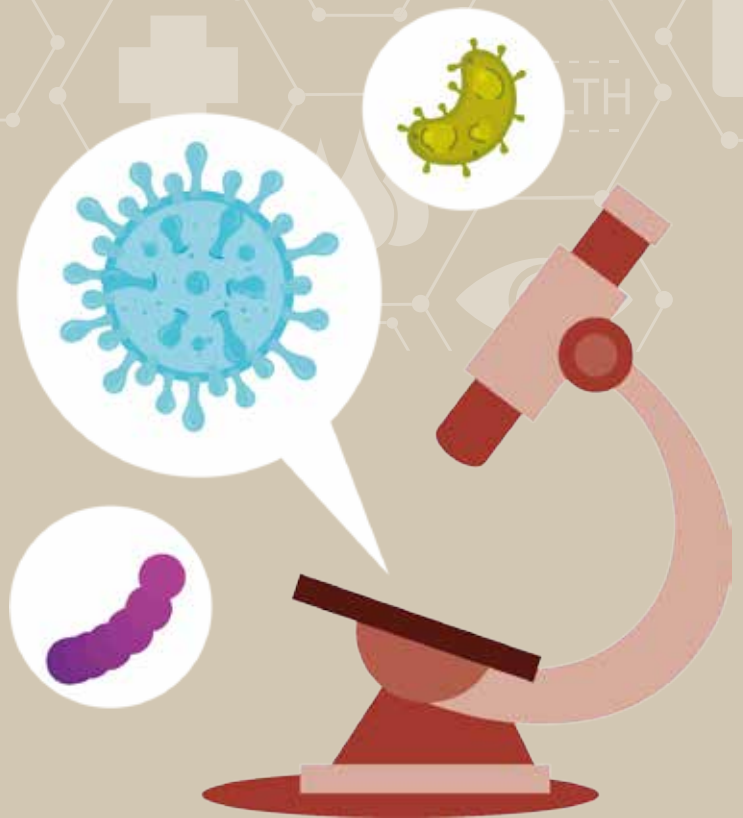

โรคระบาด ในภาพยนตร์

ฝ่ายอนุรักษ์

ไม่ว่าอย่างไรก็ตาม โควิด-๑๙ คือโรคระบาดที่รุนแรงที่สุดไปแล้วสำหรับคนในยุคนี้ จากผลกระทบมากมายที่เกิดขึ้นกับคนทั้งด้านสุขภาพ สังคมและเศรษฐกิจอย่างที่เราไม่เคยคาดคิดมาก่อน แม้หลังจากที่บทความนี้ได้ตีพิมพ์ไปแล้วก็ยังไม่อาจทราบได้ว่าสถานการณ์นั้นจะดีขึ้นหรือแย่ลงไปเพียงใด และเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน คอลัมน์คลังอนุรักษฉบับนี้จึงอยากจะพาผู้อ่านไปรู้จักกับโรคระบาดต่าง ๆ ในอดีตผ่านภาพยนตร์ที่หอภาพยนตร์ทำการอนุรักษ์ ภาพยนตร์ที่นอกจากจะทำให้เราได้เห็นและรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับโรคระบาดต่าง ๆ ที่เคยเกิดขึ้นในเมืองไทยซึ่งรุนแรงพอจะทำให้เกิดภาพยนตร์เรื่องหนึ่งขึ้นมา ยังทำให้เราได้เห็นวิวัฒนาการทางการแพทย์และการสาธารณสุขของไทยอีกด้วย

หมายเหตุ: ปีสร้างที่อยู่ใน [...] เป็นปีที่หอภาพยนตร์สันนิษฐานขึ้น เนื่องจากยังไม่มีหลักฐานที่ชัดเจน

การบริการสาธารณสุข

ปีสร้าง: ๒๕๒๖

ผู้สร้าง: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ก่อนหน้าโรคระบาดอย่างโควิด-๑๙ โรคระบาดที่ติดต่อกันทางอากาศจากคนสู่คน ซึ่งกลืนกินมนุษยชาติมายาวนานนับพันปี ที่น่ากลัวไม่แพ้กันคือ วัณโรค โรคติดต่อในระบบทางเดินหายใจ ที่ยังคงคร่าชีวิตผู้คนทั่วโลกนับล้านในทุกปี โรคซึ่งยังเป็นอันตรายที่อยู่รอบตัวเราและมีการกลายพันธุ์อันน่าประหลาดพรุนพรึง มีคนไทยที่ยังเสียชีวิตด้วยโรคนี้นับพันรายต่อปี ในประเทศไทยนั้นมีการตระหนักรู้ถึงภัยร้ายของโรคนี้นานมาแล้ว จากหลักฐานในสื่อรณรงค์ต่าง ๆ ซึ่งที่หอภาพยนตร์เองพบว่ามีภาพยนตร์เรื่อง *การบริการสาธารณสุข* ภาพยนตร์เพื่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษา โดยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่ให้ความรู้เรื่องวัณโรคและการรักษา ในสมัยที่คนไทยเริ่มเข้าถึงการรักษาพยาบาลที่ดีขึ้น แต่การรักษาพยาบาลที่ดีก็ยังถูกจำกัดอยู่แค่ในเขตเมืองหลวงมากกว่าในต่างจังหวัดหรือชนบทอันห่างไกล ซึ่งหากมองย้อนดูการเข้าถึงการแพทย์ที่ดีของคนไทยในเวลานั้นกับเวลานี้ สิ่งที่น่ากังวลกว่าวัณโรคคือการกระจายความเจริญด้านการแพทย์ที่ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงไปจากเวลานั้นเท่าใดนัก

มรดกพระจอมเกล้า

ปีสร้าง: ๒๔๙๗

ผู้สร้าง: สำนักข่าวสารอเมริกัน กรุงเทพฯ

ในบรรดาโรคระบาดที่น่ากลัวในอดีต โรคไข้ทรพิษหรือโรคฝีดาษ คือโรคที่น่ากลัวมากที่สุดโรคหนึ่ง ซึ่งคร่าชีวิตคนไทยนับพันนับหมื่นทุกครั้งที่เกิดการระบาดตั้งแต่สมัยอยุธยาจนถึงรัตนโกสินทร์ โดยเฉพาะในช่วงของรัชกาลที่ ๓ ที่โรคนี้มีบันทึกถึงการระบาดที่รุนแรงจนครั้งหนึ่งเหตุการณ์นี้ได้ถูกนำมาบอกเล่าเป็นส่วนหนึ่งในภาพยนตร์ของสำนักข่าวสารอเมริกันเรื่อง *มรดกพระจอมเกล้า* เพื่อให้คนไทยในยุคสงครามเย็นได้เห็นถึงวิกฤติโรคร้ายท่ามกลางความสัมพันธ์อันดีกับสหรัฐอเมริกาในอดีต โดยภาพยนตร์ได้เล่าถึงเหตุการณ์เมื่อครั้งพระวชิรญาณเถระ (รัชกาลที่ ๔ ในเวลาต่อมา) ทรงงานร่วมกับหมอบริดเลย์ นายแพทย์มิชชันนารีชาวอเมริกัน ในการคิดค้นวิธีการปลูกฝีเพื่อช่วยเหลือราษฎรให้พ้นจากภัยไข้ทรพิษระบาด นับเป็นภาพยนตร์ที่ทำให้คนไทยในสมัยก่อนได้ตระหนักถึงโรคร้ายและพระมหากรุณาธิคุณด้านการแพทย์ของรัชกาลที่ ๔ แต่ที่มากกว่านั้นคือการใช้อนุภาพและเรื่องราวในอดีตมาเป็นเครื่องมือในทางการเมืองชวนเชื่อให้คนไทยโอบรับมหาไมตรีจากอเมริกาเพื่อเข้าข้างอุดมการณ์ที่จะต่อสู้กับภัยที่กำลังระบาดหนักราวกับโรคร้ายในช่วงเวลานั้นอย่างคอมมิวนิสต์ได้อย่างแนบเนียน

แสงช่วยเราอย่างไร

ปีสร้าง [๒๔๙๘]

ผู้สร้าง: สำนักข่าวสารอเมริกัน กรุงเทพฯ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคภัยไข้เจ็บและการแพทย์เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากหลังการพัฒนากล้องจุลทรรศน์และค้นพบจุลินทรีย์ สิ่งมีชีวิตขนาดเล็กที่อยู่ในสถานที่ทุกหนแห่ง เช่น ในบ่อน้ำฝน ปาก ลำไส้ และในอูจจาระ โดย Antoni van Leeuwenhoek นักประดิษฐ์ชาวเนเธอร์แลนด์ ในช่วงทศวรรษ ๑๖๕๐-๑๖๖๐ มนุษย์ได้ศึกษา ทดลอง เรียนรู้ และหาหนทางแก้ไขในสาเหตุแห่งความเจ็บป่วยอันเกิดขึ้นจากเชื้อโรคต่าง ๆ เช่น ไวรัส แบคทีเรีย และเชื้อรา

ภาพยนตร์เรื่อง *แสงช่วยเราอย่างไร* เป็นการนำภาพยนตร์ที่สร้างสำหรับหลายประเทศมาลงเสียงพากย์ภาษาไทย อธิบายถึงสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กที่ไม่อาจมองเห็นด้วยตาเปล่า แต่อยู่รอบตัวเราและเป็นสาเหตุหนึ่งของความเจ็บป่วย โดยใช้การนำเสนอผ่านลายเส้นสะอาดตาและการยกตัวอย่างที่เข้าใจง่าย เพื่อให้ผู้ชมภาพยนตร์ได้คำนึงถึงความสำคัญของการรักษาความสะอาดและสุขอนามัยในชีวิตประจำวัน ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การใช้สุขาที่ได้มาตรฐาน การระมัดระวังการปนเปื้อนของอาหาร การล้างมือ การงดใช้ห้องและสถานที่ร่วมกับผู้ป่วย การใช้มุ้งป้องกันยุงและแมลงกัด การดื่มน้ำเพื่อดื่ม และการออกแบบบ้านให้อากาศถ่ายเทและแสงแดดส่องถึง

อวสานของโรคร้าย

ปีสร้าง: [๒๕๐๐]

ผู้สร้าง: สำนักข่าวสารอเมริกัน กรุงเทพฯ

ยุงเป็นสัตว์ตัวเล็ก ๆ แต่กลับอันตรายและคร่าชีวิตผู้คนทั่วโลกได้นับแสนรายต่อปีจากโรคต่าง ๆ หนึ่งในนั้นคือโรคมาลาเรีย โรคที่มักพบการติดต่อและระบาดในประเทศเขตร้อน เช่น ในประเทศไทยที่พบการระบาดของโรคนี้อย่างมากในอดีต อย่างที่จะเห็นได้จากภาพยนตร์เรื่อง *อวสานของโรคร้าย* ภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนในสมัยที่พิษภัยของมาลาเรียนั้นระบาดหนักในไทยอยู่หลายสิบปี มีผู้ติดเชื้อนับล้านคนต่อปีและคร่าชีวิตคนไทยไปมากกว่า ๓๐,๐๐๐ คนต่อปี จากตัวร้ายอย่างยุงกันปล่องที่เป็นพาหะนำโรคจากคนสู่คน ทำให้ในปี พ.ศ. ๒๔๙๓ กระทรวงสาธารณสุขได้ร่วมมือกับทางองค์การบริหารการร่วมมือกับต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาจัดตั้งหน่วยควบคุมไข้มาลาเรียขึ้นในหลายพื้นที่ของประเทศ เพื่ออบรมเจ้าหน้าที่ออกให้ความรู้เรื่องโรคมาลาเรียกับชาวบ้าน มีการตรวจ การรักษา และการช่วยชาวบ้านป้องกันด้วยการพ่นยาดีดีทีตามบ้าน จนทำให้ตัวเลขของผู้ที่เสียชีวิตด้วยโรคนี้นลดลงเรื่อยมานับแต่นั้น

A Pilot Project for the Control of Filariasis in Thailand

ปีสร้าง: ๒๕๐๕

ผู้สร้าง: คณะอายุรศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์

จำนวนผู้ป่วยโรคเท้าช้างในประเทศไทยมีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง จากในอดีตที่มียอดผู้ป่วยสะสมกว่า ๓๐๐ คนต่อปี โดยเฉพาะในพื้นที่รอยต่อประเทศเพื่อนบ้าน และพื้นที่ภาคใต้ซึ่งมีภูมิประเทศเอื้อต่อการแพร่พันธุ์ของพาหะสำคัญ คือยุงที่มีตัวอ่อนพยาธิตัวกลม ภาพยนตร์เรื่องนี้จัดทำโดยสถาบันอายุรศาสตร์เขตร้อนและโรคประจำถิ่น คณะอายุรศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (ปัจจุบันคือคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล) เป็นการบันทึกโครงการนำร่องเพื่อควบคุมโรคเท้าช้างในประเทศไทย โดยมีหมู่บ้านใน อ. กาญจนดิษฐ์ จ. สุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการระบาดสูง เป็นเป้าหมายที่ถูกเลือกเพื่อปฏิบัติการ คณะผู้วิจัยนำโดยคณบดีนายแพทย์จำลอง หะรินสุต โดยสารรถไฟลงที่สถานีสุราษฎร์ธานี และต่อเรือซึ่งเป็นวิธีเดินทางเดียวไปที่หมู่บ้าน ใช้อาคารไม้จารึกชื่อ “หน่วยวิจัยโรคเท้าช้าง คณะอายุรศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์” เป็นฐานการทำงาน คณะวิจัยทำงานตรวจเลือดคนในหมู่บ้านซึ่งมีประชากรทั้งสิ้น ๑,๐๒๓ คน เช่นเดียวกับสุนัขและแมวที่ใกล้ชิดกับมนุษย์และสามารถเป็นพาหะของพยาธิได้เช่นกัน ผู้มีผลเลือดระยะตัวอ่อนพยาธิ และผู้ป่วยจะได้รับยาในขนาดและระยะเวลาที่กำหนด ในตอนท้ายเป็นการสรุปผลซึ่งสามารถลดได้ทั้งอัตราผู้ที่มีผลเลือดระยะตัวอ่อนของพยาธิและระยะติดเชื้อพยาธิ นับเป็นก้าวหนึ่งของการศึกษาวิธีป้องกันโรคเท้าช้างของประเทศไทยมาจนปัจจุบัน

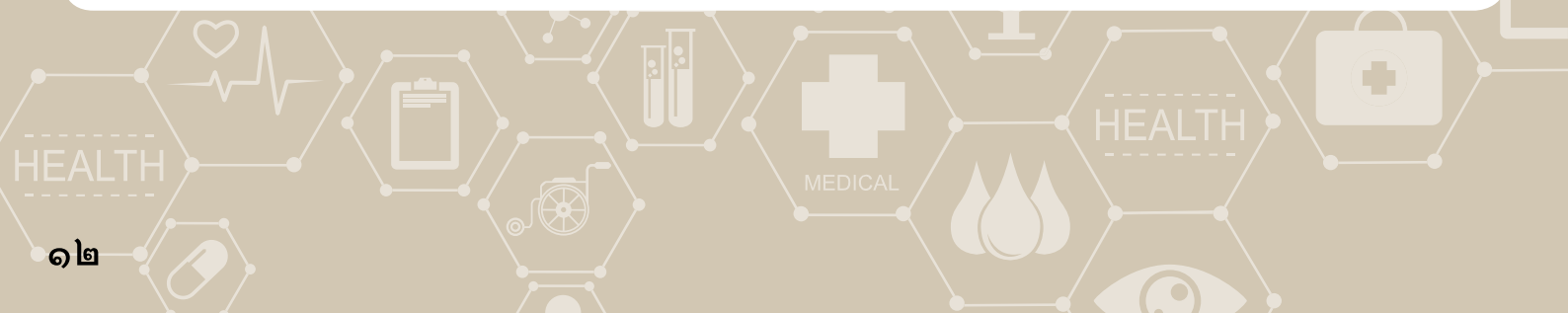
Surveying on Leptospirosis in Southern Thailand on March 28 to April 6 1964

ปีสร้าง: ๒๕๐๗

ผู้สร้าง: คณะอายุรศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์

ระหว่างวันที่ ๒๘ มีนาคม ถึง ๖ เมษายน ๒๕๐๗ คณะอายุรศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ซึ่งมีความเชี่ยวชาญในวิชาการรักษาและป้องกันโรคเขตร้อนได้จัดตั้งคณะสำรวจการติดเชื้อเลปโตสไปโรสิสในเขตภาคใต้ ขบวนสำรวจใช้รถแลนด์โรเวอร์ ๒ คัน เดินทางสู่จุดหมายต่าง ๆ ในเส้นทางภาคใต้เพื่อเก็บข้อมูลและตรวจเลือดประชาชนตามลำดับของสถานที่ที่ปรากฏ คือ โรงพยาบาลชุมพร โรงพยาบาลรัตนสิน จ. ระนอง โรงพยาบาลตะกั่วป่า โรงพยาบาลกระบี่ โรงพยาบาลตรัง และพักผ่อนบริเวณน้ำตกกะช่อง โรงพยาบาลพัทลุง ศูนย์อนามัยชนบท จ. สงขลา ข้ามด่านชายแดนสะเดา ศาลาว่าการเมืองป็นัง โรงแรม Pathe วัดถ้ำ Perak ก่อนจะสิ้นสุดการเดินทางที่ด่านพรมแดนเบตง

จนถึงปัจจุบัน โรคไข้ฉี่หนูหรือโรคเลปโตสไปโรสิสยังเป็นโรคประจำถิ่นที่สำคัญของไทย โดยมีหนูเป็นพาหะที่สำคัญ ที่ผ่านมามีผู้ป่วยโรคเลปโตสไปโรสิสเฉลี่ยปีละประมาณ ๓,๐๐๐-๔,๐๐๐ ราย แต่ก็มีแนวโน้มลดลงต่อเนื่องทั้งอัตราการป่วยและอัตราการตาย อย่างไรก็ตามปัจจัยสำคัญที่มีส่วนเพิ่มจำนวนผู้ติดเชื้อได้คือการเกิดอุทกภัย ซึ่งจะเพิ่มอัตราการรับเชื้อจากการแช่น้ำที่ปนเปื้อนปัสสาวะของสัตว์ที่มีเชื้อ

ห่างกันสักพักช่วง COVID-19

ท่ามกลางการระบาดของ COVID-19 รัฐบาลได้สั่งให้สถานที่ที่มีการรวมตัวของคนจำนวนมากปิดทำการตั้งแต่วันที่ 15 มีนาคมเป็นการชั่วคราว เพื่อหลีกเลี่ยงการแพร่ระบาดของเชื้อ สถานการณ์ดังกล่าวทำให้กิจกรรมหลายอย่างรวมทั้งของหอภาพยนตร์ต้องถูกยกเลิก หรือเลื่อนไปอย่างไม่มีกำหนด อาทิ กิจกรรมลานดารา เจษฎาภรณ์ ผลดี, การจัดฉายภาพยนตร์ประจำวัน, กิจกรรมที่! หนึ่งโลก เดือนเมษายน, การปิดให้บริการในส่วนพิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์ไทย เมืองมาया ห้องสมุดและโสตทัศนสถาน เซนต์ ทรงศรี เป็นการชั่วคราว

อย่างไรก็ตาม หอภาพยนตร์ยังคงมีภารกิจในการให้บริการองค์ความรู้และเผยแพร่เนื้อหาสาระดี ๆ ตลอดช่วงเวลาดังกล่าว ตามหลักคิดที่ว่า “ภาพยนตร์ยังเกิดปัญญา” โดยได้ปรับเปลี่ยนวิธีการเผยแพร่ โดยมุ่งเน้นไปที่การให้บริการเผยแพร่ผ่านช่องทางออนไลน์ เพื่อให้ประชาชนได้ความรู้และได้ผ่อนคลายในระหว่างที่สถานการณ์ค่อย ๆ กลับคืนสู่ภาวะปกติ

สื่อออนไลน์ต่าง ๆ ที่หอภาพยนตร์เผยแพร่มีดังนี้

Film Archive Thailand

YouTube

นำเสนอภาพยนตร์ต่าง ๆ ที่หอภาพยนตร์ได้อนุญาตไว้มาให้ท่านได้รับชมที่ Playlist “ห่างกันสักพักช่วง COVID-19”

พิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์ไทย Thai Film Museum

เนื้อหาสาระจากพิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์ไทย ที่จะพาท่านเที่ยวพิพิธภัณฑ์ที่เก็บรวบรวมประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ไทยแบบออนไลน์ และแนะนำวัตถุจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ ในหัวข้อ Thai Film Museum at a distance

Google Art & Culture

ชมพิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์ไทยรูปแบบ Museum View 360°

ที่ <https://artsandculture.google.com/partner/thai-film-archive>

หอภาพยนตร์ Thai Film Archive ภาพจากหนังไทยเก่า

ที่จะพาท่านผ่อนคลายและแนะนำวิธีการปฏิบัติตัวช่วง COVID-19

ทั้งนี้ หอภาพยนตร์จะยังคงเผยแพร่เนื้อหาผ่านช่องทางออนไลน์ตามที่แจ้งไว้ต่อไป ถึงแม้สถานการณ์โรคระบาดจะคลี่คลายไปดังที่เราหวัง อย่าลืมกดติดตามช่องทางต่าง ๆ ของเรา เพื่อไม่ให้พลาดข่าวสารและสาระชั้นดีจากหอภาพยนตร์

FILM ARCHIVE THAILAND

SUBSCRIBE

ช่องทางการให้บริการออนไลน์ของ หอภาพยนตร์ นานาชาติ

สัณห์ชัย โชติรสเศรณี

ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ๒๐๑๙ (หรือโควิด-๑๙) ส่งผลให้หอภาพยนตร์ฯ หอดจดหมายเหตุพิพิธภัณฑ์ ในประเทศที่มีการแพร่ระบาดต้องปิดการให้บริการสาธารณะเป็นการชั่วคราว อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และทำให้หลายหน่วยงานต้องหันมาให้บริการทางออนไลน์ หรือประชาสัมพันธ์ช่องทางการให้บริการทางออนไลน์แทน

คอลัมน์รอบรู้นานาชาติฉบับนี้ จึงขอถือโอกาสนี้ พาผู้อ่านไปสำรวจช่องทางการให้บริการภาพยนตร์และสื่อทัศนทัศน์อื่น ๆ ของหน่วยงานที่ทำหน้าที่อนุรักษ์ทางออนไลน์ที่น่าสนใจ ซึ่งหลายที่เปิดให้บริการมาก่อนการแพร่ระบาดอยู่แล้ว โดยผู้ที่สนใจสามารถเข้าใช้บริการในช่องทางเหล่านี้เพื่อดูทรัพยากรสื่อทัศนทัศน์ต่าง ๆ ทั่วโลกได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด

สถาบันภาพยนตร์เดนมาร์ก (DANISH FILM INSTITUTE)

สถาบันภาพยนตร์เดนมาร์กได้นำภาพยนตร์บันทึกภาพวิถีชีวิตของชาวเดนมาร์กมาเผยแพร่ในเว็บไซต์ <https://filmcentralen.dk/museum/danmark-paa-film> โดยจัดเรียงตามปีที่ภาพยนตร์เรื่องหนึ่งได้ถูกบันทึก หรือผู้ชมสามารถเลือกชมตามคำค้น หรือสถานที่ที่ภาพยนตร์เรื่องนั้นบันทึกไว้ด้วย

นอกจากนี้ สถาบันภาพยนตร์เดนมาร์ก ยังรวบรวมภาพยนตร์เงียบของเดนมาร์กทั้งที่เป็นภาพยนตร์เงียบขนาดสั้นและเรื่องยาวมาเผยแพร่ในเว็บ <https://www.stumfilm.dk/en/stumfilm> ซึ่งผู้ชมสามารถรับชมได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย แต่ทั้งนี้ ตัวภาพยนตร์จะมีคำบรรยายเฉพาะภาษาเดนมาร์กเท่านั้น

หอสมุดสภาองเกรส (LIBRARY OF CONGRESS) ประเทศสหรัฐอเมริกา

หอสมุดสภาองเกรส ถือเป็นห้องสมุดที่ใหญ่ที่สุดในโลก ได้ใช้เว็บไซต์ <https://www.loc.gov/film-and-videos/collections> ในการให้บริการทรัพยากรสื่อทัศนทัศน์ โดยผู้ให้บริการสามารถรับชมภาพยนตร์เหล่านี้ พร้อมข้อมูลต่าง ๆ เฉกเช่นเดียวกับการไปรับบริการในหอสมุด นอกจากนี้ ความสมบูรณ์ของข้อมูลยังทำให้เกิดการบูรณาการของข้อมูลจากสื่อทัศนทัศน์เชื่อมโยงไปยังทรัพยากรอื่น ๆ เช่น หนังสือ แผนที่ ภาพนิ่ง ภาพวาด ฯลฯ ที่มีให้บริการในห้องสมุดอีกด้วย

เว็บไซต์ของหอสมุดสภาองเกรส ยังมีการให้บริการที่น่าสนใจ เช่น รวบรวมองค์ความรู้ในหัวข้อต่าง ๆ ซึ่งจะเชื่อมโยงไปถึงทรัพยากรที่มีให้บริการในหอสมุด การนำชมหอสมุดในรูปแบบออนไลน์ การรวบรวมทรัพยากรในหอสมุดที่สามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนในห้องเรียน รวมทั้งการให้คำแนะนำครูผู้สอน

หอภาพยนตร์แห่งชาติญี่ปุ่น (NATIONAL FILM ARCHIVE OF JAPAN)

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ หอภาพยนตร์แห่งชาติญี่ปุ่นได้เฉลิมฉลองการครบรอบ ๑๐๐ ปี แอนิเมชันญี่ปุ่น โดยการเปิดเว็บไซต์ <https://animation.filmarchives.jp/en/index.html> เพื่อเผยแพร่ภาพยนตร์แอนิเมชันของญี่ปุ่นที่อยู่ในคลังสะสมของหอภาพยนตร์ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผลงานภาพยนตร์ญี่ปุ่นขนาดสั้นที่สร้างขึ้นในช่วงยุคเริ่มต้นของแอนิเมชันญี่ปุ่น ผู้ที่สนใจในประวัติศาสตร์แอนิเมชันญี่ปุ่นไม่ควรพลาดชม

สถาบันภาพยนตร์อังกฤษ (BRITISH FILM INSTITUTE)

สถาบันเสียงและภาพ แห่งเนเธอร์แลนด์ (NETHERLANDS INSTITUTE FOR SOUND AND VISION)

สถาบันเสียงและภาพแห่งเนเธอร์แลนด์เปิดเว็บไซต์ Open Images <https://www.open-beelden.nl> ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่รวบรวมทรัพยากรสื่อโสตทัศนจากหลากหลายที่ โดยเปิดโอกาสให้ทุกคน ซึ่งไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นหน่วยงานทางการ สามารถนำเข้าสู่โสตทัศนของตนเองเพื่อเผยแพร่ในเว็บไซต์นี้ ซึ่งผู้เข้าชมสามารถเข้าไปชมสื่อโสตทัศนเหล่านี้ ซึ่งปัจจุบันมีให้บริการมากกว่าหนึ่งหมื่นรายการ

ที่แตกต่างจากการบริการทั่วไปคือเว็บไซต์ Open Images มีจุดมุ่งหมายให้คนสามารถนำสื่อโสตทัศนที่เผยแพร่ในเว็บไซต์นี้ไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้ ภายใต้ข้อตกลง Creative Commons การนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้ และต้องอ้างแหล่งที่มา ซึ่งผู้จะนำไปใช้ไม่จำเป็นต้องขออนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์อีก โดยลักษณะการนำไปใช้จะขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของแต่ละชิ้นงานเอง เช่น บางภาพอาจจะอนุญาตให้นำไปใช้ดัดแปลงแก้ไข เพื่อไปใช้แสวงหากำไรได้ โดยต้องระบุแหล่งที่มา หรือบางภาพอาจจะอนุญาตให้นำไปใช้ดัดแปลงแก้ไข โดยต้องระบุแหล่งที่มา แต่ไม่ให้ไปใช้ในการแสวงหากำไร

นอกจากที่ผู้เขียนได้นำมาแนะนำแล้ว ยังมีหน่วยงานอนุรักษ์หลายหน่วยงานที่เปิดช่องทางการเผยแพร่ทรัพยากรโสตทัศนของตนเองผ่านระบบออนไลน์ ผู้ที่สนใจสามารถหาดูเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์ของสมาพันธ์หอภาพยนตร์นานาชาติที่ <https://www.fiafnet.org/pages/E-Resources/Film-AV-Collections-Online.html>

สถาบันภาพยนตร์อังกฤษได้ใช้ช่องทาง <https://www.youtube.com/user/BFIfilms> ในการนำภาพยนตร์จากหอจดหมายเหตุอังกฤษมาจัดแสดงเป็นสลิปปีแล้ว โดยจะเน้นการเผยแพร่ภาพยนตร์ขาว สสารคดี ภาพเหตุการณ์สำคัญสั้น ๆ มาจัดเป็นโปรแกรมเช่น Britain on Film (อังกฤษในภาพยนตร์) ที่รวบรวมภาพยนตร์ขาวตั้งแต่ยุคหนึ่งเย็บเรื่อยมา จำนวน ๒๔๖ เรื่อง ซึ่งนำเสนอภาพของอังกฤษทั่วประเทศต่างยุคสมัย หรืออย่าง India on Film 1899-1947 (อินเดียในภาพยนตร์ ๑๘๙๙-๑๙๔๗) ที่รวบรวมภาพยนตร์สั้น ๆ ที่บันทึกอินเดียในช่วงปี พ.ศ. ๒๔๒๒-๒๔๘๐ จำนวน ๑๐๙ เรื่อง

ในช่อง YouTube นี้ ยังมีการนำเทปบันทึกการสนทนากับผู้กำกับ นักแสดง นักวิจารณ์ หรือทีมงานภาพยนตร์ ที่สถาบันภาพยนตร์อังกฤษจัดขึ้นตามวาระต่าง ๆ และรายการที่สถาบันภาพยนตร์อังกฤษเป็นผู้ผลิตมาเผยแพร่ด้วย

นอกจากนี้สถาบันภาพยนตร์อังกฤษยังมีเว็บไซต์ <https://player.bfi.org.uk> ที่ให้บริการชมภาพยนตร์ที่เป็นเรื่องด้วย โดยมีทั้งภาพยนตร์เก่าและร่วมสมัย และมีทั้งแบบที่ไม่เสียค่าใช้จ่าย และต้องเสียค่าใช้จ่าย เพียงแต่ว่าผู้ที่สามารถรับชมภาพยนตร์จะต้องเข้าเว็บไซต์นี้ในภาษาอังกฤษเท่านั้น

สถาบันภาพยนตร์อังกฤษ ถือเป็นต้นแบบของการใช้ YouTube ในการเผยแพร่ทรัพยากรสื่อโสตทัศนของหน่วยงานได้อย่างสำเร็จ และทำให้หน่วยงานอนุรักษ์หลายแห่งเดินรอยตาม

หอภาพยนตร์เกาหลี (KOREAN FILM ARCHIVE)

หอภาพยนตร์เกาหลีเผยแพร่ภาพยนตร์เกาหลีคลาสสิกมากกว่า ๑๐๐ เรื่อง ที่ทางหอภาพยนตร์เกาหลีบูรณะขึ้นมา ผ่านเว็บไซต์ <https://www.youtube.com/user/KoreanFilm> โดยจะมีคำบรรยายภาษาอังกฤษด้วย ซึ่งได้ริเริ่มทำตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ถือเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งของการเผยแพร่ภาพยนตร์เกาหลีของรัฐบาลเกาหลีให้คนได้รู้จักมากยิ่งขึ้น

เมื่อภาพยนตร์จากเกาหลี *Parasite* ได้รับรางวัลภาพยนตร์ยอดเยี่ยมบนเวทีออสการ์เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมา เว็บไซต์นี้ก็กลายเป็นแหล่งสำคัญที่หาคนที่อยากชมภาพยนตร์เกาหลีได้เข้าชมโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ซึ่งเว็บไซต์ยังแนะนำภาพยนตร์เกาหลีที่ผู้กำกับภาพยนตร์ *Parasite* บอง จุน โฮ ชื่นชอบ และมีให้ชมในเว็บไซต์นี้อีกด้วย

สถานการณ์ภาพยนตร์ในเมืองไทย ท่ามกลางวิกฤติโควิด-๑๙

ก้อง ฤทธิ์ดี และ พุทธพงษ์ เจียมรัตตัญญู

การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ๒๐๑๙ หรือที่ได้รับการตั้งชื่อในภายหลังว่าโรค “โควิด-๑๙” ได้นำมาซึ่งความพลิกผันครั้งใหญ่ต่อวงการภาพยนตร์ เช่นเดียวกับทุกภาคส่วนในประเทศไทย เป็นวิกฤติการณ์ใหม่ที่ไม่มีใครเคยประสบมาก่อน จดหมายข่าวว่า ฉบับนี้จึงได้รวบรวมเรื่องราวดังกล่าวมาบันทึกไว้ นับตั้งแต่การระบาดในวงกว้างจนถึงกลางเดือนเมษายน ซึ่งสถานการณ์ยังไม่สิ้นสุด แต่ก็นับเป็นประวัติศาสตร์หน้าใหม่ของภาพยนตร์ทั้งในเมืองไทยและต่างประเทศ

พนักงานโรงภาพยนตร์สกาลาให้บริการแอลกอฮอล์ล้างมือแก่ผู้ชม
ที่มา เพจ Apex Scala

เมื่อโรงหนังกลายเป็นที่เสี่ยงภัย

จากปลายกุมภาพันธ์จนถึงต้นเดือนมีนาคม เดือนที่มีประกาศพบผู้เสียชีวิตจากโรคโควิด-๑๙ คนแรกในเมืองไทยตั้งแต่วันที่ ๑ ผลกระทบแรกจากการระบาดของโรคโควิด-๑๙ ที่มีต่อโรงภาพยนตร์คือ จำนวนผู้ชมที่ค่อย ๆ ลดน้อยลงอย่างน่าใจหาย เพราะโรงภาพยนตร์กลายเป็นสถานที่ที่ไม่น่าไว้วางใจอีกต่อไป แม้จะมีโปรโมชั่นลดราคาตั๋วเข้าชมออกมามากมายก็ตาม ในขณะเดียวกัน โรงหนังแต่ละโรงต่างก็เข้มงวดเรื่องความปลอดภัยทางสุขอนามัยมากกว่าแค่ให้บริการเจลล้างมือ ทั้งการประชาสัมพันธ์ให้เห็นว่ามีการทำความสะอาดฆ่าเชื้อโรคอย่างจริงจัง รวมถึงออกมาตรการต่าง ๆ สำหรับผู้ใช้บริการ เช่นเดียวกับหอภาพยนตร์ที่ประกาศมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัส

และเริ่มตรวจคัดกรองผู้เข้ามาใช้บริการตั้งแต่สัปดาห์แรกของเดือนมีนาคม รวมถึงต้องประกาศยกเลิกกิจกรรมลานดารา เจษฎาภรณ์ ผลดี ที่จะมีขึ้นในวันที่ ๒๑ มีนาคม ซึ่งเสี่ยงต่อการรวมตัวของผู้คนจำนวนมาก

แต่กระนั้น ตัวเลขผู้ติดเชื้อยังเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ พร้อม ๆ กับการพบสถานที่แพร่ระบาดขนาดใหญ่ ทั้งสถานบันเทิงในใจกลางกรุงเทพฯ และสนามมวยลุมพินี ในขณะเดียวกัน องค์การอนามัยโลกก็ได้ประกาศให้โรคโควิด-๑๙ เข้าสู่ภาวะระบาดใหญ่ทั่วโลก ในวันที่ ๑๑ มีนาคม สิ่งเหล่านี้นำมาซึ่งการรณรงค์ให้ตระหนักถึงความสำคัญของการ “เว้นระยะห่างทางสังคม” หรือ Social Distancing ที่ต้องการให้ผู้คนอยู่ห่างกันอย่างน้อย ๑-๒ เมตร เพื่อป้องกันการสัมผัสผอຍລະອองอันอาจนำพาเชื้อไวรัสไปสู่กันและกัน ในช่วงนี้ จึงเกิดมิติใหม่ในการปรับตัวของโรงภาพยนตร์เพื่อสู้กับไวรัสที่มองไม่เห็น ด้วยการเว้นที่นั่งภายในโรงให้ผู้ชมมีระยะห่างระหว่างกัน นำโดยโรงภาพยนตร์เฮาส์ สามย่าน ที่เริ่มต้นกำหนดผังที่นั่งใหม่ตั้งแต่วันที่ ๑๓ มีนาคม ตามมาด้วยโรงภาพยนตร์สกาลา และโรงภาพยนตร์ในเครือเมเจอร์ ซีนีเพล็กซ์

อย่างไรก็ตาม การจัดวางที่นั่งใหม่นี้มีอายุได้เพียงไม่กี่วันเท่านั้น เมื่อสถานการณ์ยังรุนแรงขึ้น และมียอดผู้ติดเชื้อในประเทศไทยทะลุเกิน ๑๐๐ คนเป็นครั้งแรกในวันที่ ๑๕ มีนาคม อีก ๒ วันถัดมาที่ประชุมคณะรัฐมนตรีจึงมีมติเห็นชอบมาตรการตามข้อเสนอของคณะกรรมการบริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ที่จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม หนึ่งในนั้นคือการปิดสถานที่ต่าง ๆ ที่มีความเสี่ยงสูง ในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล ซึ่งรวมถึงโรงมหรสพ ตั้งแต่วันที่ ๑๘-๓๑ มีนาคม โรงภาพยนตร์ต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องหยุดให้บริการตั้งแต่วันดังกล่าว เช่นเดียวกับหอภาพยนตร์

แม้มาตรการนี้จะครอบคลุมถึงแค่กรุงเทพฯ และปริมณฑล ทำให้ในช่วงแรกโรงภาพยนตร์ใหญ่อย่างเอส เอฟ ซีนีมา ประกาศปิดแค่บางสาขาเฉพาะในพื้นที่ดังกล่าว แต่ต่อมาไม่นานก็ต้องเปลี่ยนแปลงเป็นปิดทุกสาขาทั่วประเทศ ยิ่งไปกว่านั้น สัปดาห์ต่อมา สถานการณ์ได้ยกระดับขึ้น เมื่อจำนวนผู้ติดเชื้อพุ่งสูงเกิน ๑,๐๐๐ คน ในวันที่ ๒๖ มีนาคม ซึ่งเป็นวันเดียวกับที่ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ เพื่อควบคุมการระบาดของโควิด-๑๙ อันมีผลจนถึง ๓๐ เมษายน ๒๕๖๓ ส่งผลให้โรงภาพยนตร์ทุกแห่งต้องขยายเวลาปิดทำการไปถึงสิ้นเดือนเมษายนไปโดยปริยาย

การปิดโรงภาพยนตร์ในเมืองไทยที่ยาวนานที่สุดในประวัติศาสตร์ นับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ ๒ นี้ ย่อมหมายถึงเม็ดเงินจำนวนมากที่เคยหมุนเวียนหล่อเลี้ยงอุตสาหกรรมภาพยนตร์ต้องหยุดชะงักลง และเป็นโรงภาพยนตร์เองที่บาดเจ็บหนักที่สุด เพราะรายได้หลักเกือบทั้งหมดคือจากผู้ชมเดินทางมาดูหนัง ซึ่งไม่มีใครคาดคิดว่าวันหนึ่งจะกลายเป็นเรื่องต้องห้าม โรงหนังอิสระบางแห่งได้พยายามต่อลมหายใจ เช่น Bangkok Screening Room ที่ออกแพ็คเกจลดราคาบัตร ๔๐% มีอายุ ๑๒ เดือนนับตั้งแต่เปิดทำการอีกครั้ง หรือซีนีมาโอเอซิส ซึ่งที่เจ้าของโรงคือ สมานรัชฎ์ กาญจนะวณิชช์ และ มานิต ศรีวานิชภูมิ ได้นำผลงานภาพยนตร์ของตนมาให้เช่าชมทางออนไลน์ แต่ในขณะเดียวกันโรงหนังที่เคยได้รับความนิยมมากในต่างจังหวัดอย่างธนาซีนีเพล็กซ์ ซึ่งก่อนหน้านี้คงเหลืออยู่ ๓ สาขาที่นครปฐม พิษณุโลก และตาก กลับต้องตัดสินใจยุติกิจการชั่วคราว พร้อมกับบริษัทในเครือ ทั้งสายหนังธนาเอ็นเตอร์เทนเมนต์และค่ายหนังพระนครฟิล์ม รวมถึงปรับลดพนักงานลงกว่า ๒๐๐ คน

ผลกระทบต่อคนทำหนัง

สารพันปัญหาถาโถมบุคลากรในวงการภาพยนตร์ไทยเมื่อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ๒๐๑๙ เริ่มระบาดในวงกว้างตั้งแต่ปลายเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมา

อันดับแรก หนังไทยจำนวนเกือบสิบเรื่องต้องเลื่อนวันฉาย ในหลายกรณียังไม่ได้กำหนดวันเข้าโรงใหม่ เริ่มต้นจาก *เกมเมอร์ เกมแม่* หนังไทยเรื่องแรกที่ถูกสร้างตัดสินใจเลื่อนวันเข้าโรงจากต้นเดือนมีนาคมไปก่อน และ *Love 101 เลิฟเลิฟร้อยเอ็ด* หนังของดาราดอกหม่ำ เพ็ชรทาย วงศ์คำเหลา ทั้งสองเรื่องเป็นการตัดสินใจที่มาก่อนการประกาศปิดโรงภาพยนตร์ของทางกาวด้วยซ้ำ หลังจากรัฐบาลออก

(บน) พนักงานกำลังฉีดน้ำยาฆ่าเชื้อในโรงภาพยนตร์เมเจอร์ ซีนีเพล็กซ์
ที่มา เพจ Major Group
(ล่าง) ผังที่นั่งใหม่ของโรงหนังเฮาส์
ที่มา เพจ HOUSE Samyan

(ซ้าย) อนุชา บุญยวรรธนะ ตัวแทนสมาคมผู้กำกับภาพยนตร์ไทยร่วมทำ Face Shield ส่งให้โรงพยาบาลที่ขาดแคลน
(ขวา) แคมเปญ เพื่อนโปรดักชั่นอ้อมท้อง เครือข่ายภาพยนตร์อ้อมใจ ที่มา เพจสมาคมผู้กำกับภาพยนตร์ไทย

คำสั่งปิดโรงมหรสพตั้งแต่วันที่ ๑๘ มีนาคม หนังสือหลายเรื่องต้องถอยกรูด ตั้งแต่หนังตลก *หอยตัวแตก พจมาน สว่างคาตา* ตามมาด้วย *มนตร์รักดอกผักบุ้ง* และ *อีเลียมซิง* ซึ่งวางตัวเป็นหนังฟอร์มใหญ่ของเดือนเมษายน และตอนนี้ย้ายวันฉายไปเดือนกรกฎาคมแทน นอกจากนี้ยังมี *เกมเซ่นผี*, *รักหนูมัย*, *ฮักเถิดเทิง* และ *One Take* ทั้งนี้ ยังไม่รวมถึงหนังต่างประเทศจำนวนนับสิบ ๆ เรื่องที่ต้องเลื่อนวันออกฉายทั่วโลก เช่น *James Bond: No Time To Die*, *Fast and Furious 9*, *Mulan*, *A Quiet Place 2* และอื่น ๆ อีกมาก

ผลกระทบหลักของสถานการณ์โควิด-๑๙ มีขึ้นต่อบุคลากรในส่วนการผลิตภาพยนตร์ หรือคนกองถ่ายหนัง โดยเมื่อกลางเดือนมีนาคม สมาคมผู้กำกับภาพยนตร์ไทยได้ออกประกาศขอความร่วมมือให้งดการถ่ายทำภาพยนตร์ ละครโทรทัศน์ และโฆษณา

“การถ่ายทำภาพยนตร์, ละคร, ซีรีส์, โฆษณา ที่มีทีมงานในกองถ่ายเป็นจำนวนมาก จึงอาจเป็นแหล่งแพร่ระบาดของเชื้อได้

เพื่อป้องกันตนเองและผู้อื่นตามนโยบายและมาตรการควบคุมการระบาดของรัฐบาล สมาคมผู้กำกับภาพยนตร์ไทย จึงขอความร่วมมือให้ทุกกองที่กำลังถ่ายทำภาพยนตร์, ละคร, ซีรีส์, โฆษณา ในขณะนี้หยุดพักการถ่ายทำ เป็นเวลา ๑๔ วัน ตั้งแต่วันที่ ๑๘-๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓”

ถึงประกาศจะกำหนดวันไว้เพียง ๓๑ มีนาคม แต่ในทางปฏิบัติ กองถ่ายหนังยังคงถูกพักต่อเนื่องตลอดเดือนเมษายนที่ผ่านมา ต่อมาทางสมาคมผู้กำกับยังได้จัดทำข้อกำหนดมาตรฐานเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสในกองถ่ายภาพยนตร์และโทรทัศน์ (ซึ่งมีรายละเอียดมากกว่าเพียงการให้ล้างมือและใส่หน้ากากอนามัย) ข้อกำหนดดังกล่าวได้ถูกนำเสนอต่อกระทรวงสาธารณสุขเพื่อประกาศใช้ เพื่อเพิ่มความปลอดภัยของบุคลากรในช่วงหลายเดือนนับจากนี้เมื่อกองถ่ายกลับมาเปิดได้อีกครั้ง

การประกาศหยุดกองถ่ายในช่วงที่ผ่านมา ยังส่งผลทางเศรษฐกิจต่อคนทำงานจำนวนมากที่ไม่ได้เป็นลูกจ้างประจำ และได้รับค่าจ้างตามชิ้นงานหรือตามการออกกองถ่าย สถานการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้มีเสียงเรียกร้องจากคนทำงานบางส่วนให้มีมาตรการช่วยเหลือเยียวยา

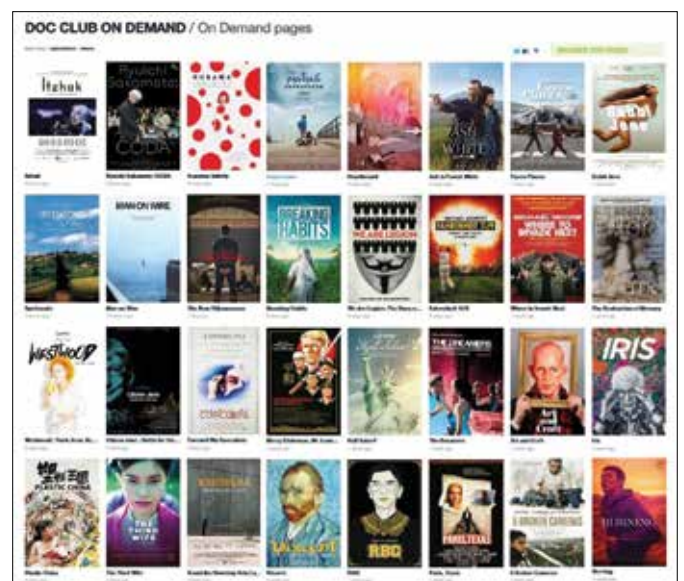
เช่นเดียวกับผู้ได้รับผลกระทบในอุตสาหกรรมอื่น และเช่นเดียวกับในต่างประเทศ เช่น เยอรมนี เกาหลีใต้ หรือฟิลิปปินส์ ที่เริ่มมีแนวทางจากรัฐฯ เพื่อประคับประคองอุตสาหกรรมภาพยนตร์ โดยเฉพาะเพื่อช่วยเหลือคนทำงานที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตินี้ไปเต็ม ๆ การรวมตัวกันเพื่อส่งเสียงของบุคคลในวงการ ถือเป็นก้าวแรกที่สำคัญในความพยายามฟื้นฟูธุรกิจภาพยนตร์ที่โดนไวรัสอัดจนซบเซาในช่วงสองเดือนที่ผ่านมา ในขณะเดียวกัน วันที่ ๑๖ เมษายน กระทรวงวัฒนธรรมก็ได้ออกแบบสำรวจสถานะการได้รับการช่วยเหลือตามมาตรการของรัฐบาล มาให้ประชาชนและผู้ประกอบการที่เป็นเครือข่ายของกระทรวงวัฒนธรรมได้ร่วมกันแจ้งถึงผลกระทบที่ได้รับ

ออนไลน์คือคำตอบ

เมื่อการเว้นระยะห่างทางสังคม และการณรงคิให้ทุกคนอยู่บ้าน กลายเป็นมาตรการหลักในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ โลกทั้งใบจึงจำต้องขับเคลื่อนด้วยช่องทางออนไลน์อย่างเต็มรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการรับข่าวสาร การทำงาน การประชุม รวมไปถึงการชมภาพยนตร์

ช่องทางยนตร์สตรีมมิงเดิมที่ได้รับความนิยมอยู่แล้ว โดยเฉพาะที่โด่งดังที่สุดในเมืองไทยที่สุดอย่าง Netflix จึงย่อมได้รับผลกระทบในเชิงบวกอย่างไม่ต้องสงสัย ทั้งยังมีการโปรโมตหนังไทยที่เพิ่มมีให้บริการในช่องอีกหลายสิบเรื่อง เพื่อตอบสนองกลุ่มแฟนหนังไทยที่ไม่สามารถออกไปชมภาพยนตร์ได้ ในขณะเดียวกัน Netflix ก็ได้ตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนในวงการภาพยนตร์ทั่วโลกที่ประสบปัญหาจากการระบาดของโรคโควิด-๑๙

ช่องทางออนไลน์ยังกลายเป็นโอกาสในการอยู่รอดของผู้จัดทำหน้าที่ไม่สามารถนำภาพยนตร์เข้าฉายได้ อย่างเช่นค่าย Hal และ Documentary Club ซึ่งเป็นบริษัทจัดทำหน่วยหนังอิสระที่ได้รับความนิยมจากแฟนหนังนอกกระแสในเมืองไทยช่วงหลายปีหลัง เมื่อโรงหนัง

Documentary Club เปิดให้บริการภาพยนตร์ออนไลน์
ที่มา เพจ Documentary Club

จำต้องปิดตัว ทั้งสองค่ายได้นำภาพยนตร์ที่ตนซื้อลิขสิทธิ์ไว้ มาจัดจำหน่ายให้เลือกชมทางออนไลน์ผ่านช่อง Vimeo โดยภาพยนตร์ไทยเรื่อง *กระบี่ 2562* ผลงานกำกับของ อนิชา สุวิสารพงศ์ และ เบน ริเวอร์ส ซึ่งเพิ่งเข้าฉายเมื่อต้นเดือนมีนาคมจากการจัดจำหน่ายของ Documentary Club ก็จำต้องย้ายมาฉายในช่องทางนี้ ต่อมา Documentary Club ยังนำโปรแกรมหนังสั้น/หนังสารคดีไทยเข้าชิงรางวัลชมรมวิจารณ์บันเทิงปีล่าสุดที่เคยเตรียมฉายในโรง มาเปลี่ยนเป็นฉายออนไลน์แบบมีระยะเวลา (ลิงก์หมดอายุภายใน ๒๔ ชั่วโมง) รวมทั้งถ่ายทอดสดการเสวนากับคนทำหนังหลังชมภาพยนตร์ และจัดเทศกาลหนังปกากะญอออนไลน์ ร่วมกับมูลนิธิเพื่อนไร้พรมแดน ระหว่างวันที่ ๑๗-๒๓ เมษายน นับเป็นโมเดลใหม่ ๆ ในการปรับตัวที่เกิดขึ้นในช่วงนี้

ในส่วนของหอภาพยนตร์ ก็ได้นำภาพยนตร์ในคลังอนุรักษ์หลากหลายรูปแบบ รวมถึงหนังเรื่องยาว เช่น *สันติ-วิมา* (๒๔๙๗), *เศรษฐีอนาถา* (๒๔๙๙), *เงิน เงิน เงิน* (๒๕๐๘), *ไอ้ทุย* (๒๕๑๔) ฯลฯ ออกฉายในช่องยูทูบของหอภาพยนตร์อย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับหอภาพยนตร์และหน่วยงานด้านการอนุรักษ์ภาพยนตร์ทั่วโลก (อ่านตัวอย่างได้ที่หน้า ๑๔) รวมถึงหนังสั้นอีกจำนวนมากที่ทยอยเผยแพร่ออกมาให้ชมทางออนไลน์อยู่เรื่อย ๆ แทบทุกวัน นอกจากนี้ยังมีการจัดรายการสดผ่านทางแอปพลิเคชันต่าง ๆ ของบรรดาคนทำหนัง อันเป็นผลพวงที่เกิดขึ้นจากสภาวะการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙

ท่ามกลางโลกภายนอกซึ่งแปรสภาพเป็นพื้นที่เสี่ยงอันตรายของโลกออนไลน์ที่ไวรัสโคโรนาไม่อาจเข้าไปได้จึงกลายเป็นสรวงสวรรค์ของนักดูหนังอย่างแท้จริง

ความเคลื่อนไหว ในวงการภาพยนตร์โลก

ผลกระทบของโควิด-๑๙ ต่อวงการภาพยนตร์ในต่างประเทศ เริ่มต้นที่เดียวกับที่ไวรัสเริ่มระบาดคือประเทศจีน เมื่อทางการสั่งปิดโรงภาพยนตร์ ๗๐,๐๐๐ โรงทั่วประเทศตั้งแต่ช่วงก่อนตรุษจีน หรือปลายเดือนมกราคม ทั้ง ๆ ที่ช่วงตรุษจีนเป็นช่วงเวลาทองของหนังจีน และมีหนังใหญ่รอเข้าคิวฉายหลายเรื่อง ตลาดภาพยนตร์จีนมีขนาดใหญ่เป็นอันดับสองรองจากสหรัฐอเมริกา การปิดโรงหนังจึงเป็นสัญญาณบอกเหตุที่ทำให้ทุกคนในวงการหนังเริ่มจับตามอง

ต่อมาเมื่อโรคโควิด-๑๙ ลุกลามไปสู่ยุโรปและอเมริกา แทบทุกประเทศสั่งปิดโรงภาพยนตร์ในเมืองใหญ่ของตน ในขณะที่กองถ่ายหนังถูกสั่งหยุดงานไม่เว้นแม้แต่กองของ Netflix และเมื่ออเมริกามีผู้

นักตัดต่อภาพยนตร์ไทยจัดวงเสวนาให้ชมผ่านโปรแกรม Zoom
ที่มา เพจลำดับภาพ

ติดเชื้อเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ จนแทบทุกประเทศในโลกเมื่อต้นเดือนเมษายน โรงงานภาพยนตร์อันดับหนึ่งของโลกอย่างฮอลลีวูดต้องหยุดพักยาวครั้งใหญ่ ๆ ถูกเลื่อนฉายหมด ถึงกับมีการคาดการณ์ว่าบริษัท AMC เจ้าของเครือข่ายโรงหนังที่ใหญ่ที่สุดในอเมริกาอาจประสบภาวะทางการเงินขั้นวิกฤติหากสถานการณ์ยังไม่กระเตื้องขึ้นในเร็ว ๆ นี้

ดาราฮอลลีวูดคนแรกที่ติดเชื้อ คือ ทอม แฮงส์ และภรรยา ริตา วิลสัน ติดเชื้อเมื่อประมาณวันที่ ๑๑ มีนาคม และกลายเป็นข่าวใหญ่อันทำให้ทุกคนเกิดความตระหนกว่าเชื่อนี้แพร่กระจายอย่างกว้างขวางแล้ว และยังมีดาราคนอื่น ๆ ที่ติดเชื้อ เช่น อิดริส เอลบา, โอลกา คูรีเลนโก และนักร้อง-นักแสดง Pink

ข่าวสำคัญที่ตามมาในเดือนมีนาคมเช่นกัน คือการที่เทศกาลภาพยนตร์เมืองคานส์ประกาศเลื่อนการจัดงานออกไปจากเดิมที่จัดกันมาทุกปีในช่วงกลางเดือนพฤษภาคม การตัดสินใจของคานส์ไม่ได้ดูเหนือความคาดหมายนัก เพราะขณะนั้นไวรัสกำลังเล่นงานประเทศในยุโรปจนสะบักสะบอม แต่เมื่อมีประกาศออกมาจริง ๆ วงการหนังโลกต้องระส่ำระสายเนื่องจากคานส์เป็นหัวใจที่สูบฉีดเลือดให้กับบรรดาผู้สร้างและผู้จำหน่ายหนังในโลกด้วยเพราะตลาดหนังเมืองคานส์เป็นตลาดใหญ่ที่สุดและมีการทำธุรกิจซื้อขายหนังกันอย่างคึกคักที่สุด ไม่รวมถึงการประกวดหนัง

ทอม แฮงส์ โพสต์ภาพใน Instagram ระหว่างรักษาตัวกับภรรยา ริตา วิลสัน

ที่เป็นเวทีให้กับหนังอาร์ตและหนังจากประเทศต่าง ๆ ในโลก การสะดุดของคานส์ในปีนี้เป็นเหตุการณ์ที่กระทบกระเทือนธุรกิจและบุคลากรในวงการภาพยนตร์อย่างสาหัส เพราะนั่นจะทำให้วงจรการเงิน การหาทุน การถ่ายเทหนังใหม่ ๆ ไปสู่ประเทศต่าง ๆ ต้องชะงัก

นอกจากเทศกาลคานส์แล้ว เทศกาลหนังขนาดกลางและเล็กอื่น ๆ ก็ยกเลิกกันถ้วนหน้า ทั้งเทศกาล South by Southwest ในอเมริกา เทศกาล Sheffield Documentary Film Festival ในอังกฤษ และเทศกาลหนังทดลอง Oberhausen Film Festival ในเยอรมนี ถึงขณะนี้ต้องรอดูว่า เทศกาลเวนิส ซึ่งเป็นอีกหนึ่งงานใหญ่ของโลกที่จัดทุกเดือน สิงหาคมทางตอนเหนือของอิตาลี จะประกาศเลื่อนหรือยกเลิกหรือไม่

ทั้งนี้ สถานการณ์ของวงการหนังนานาชาติ น่าจะอ่อนแอไปอีกหลายเดือน ถึงแม้ในประเทศจีนซึ่งเป็นแรกที่ได้รับผลกระทบจะเริ่มผ่อนคลายมาตรการ เริ่มเปิดโรงหนังและเริ่มมีการถ่ายหนังอีกครั้ง แต่สัญญาณยังคงไม่แน่ชัด อีกทั้งวิกฤติครั้งนี้คงใช้เวลาอีกสักพักกว่าจอหนังโลกจะกลับมาเรืองรองอีกครั้ง ■

โรงภาพยนตร์ในสหรัฐอเมริกา

โดม สุขวงศ์ นักประวัติศาสตร์ภาพยนตร์และ
ผู้ก่อตั้งหอภาพยนตร์

อดีตและอนาคตของภาพยนตร์ เมื่อเผชิญวิกฤติภัย ในทัศนะของ โดม สุขวงศ์

“ใช้หัวดีใหญ่สเปน ช่วงปลายสงครามโลกครั้งที่ ๑ เป็นโรคระบาดใหญ่ครั้งแรกเมื่อโลกมีภาพยนตร์แล้ว สยามเวลานั้นก็มีการระบาด แต่เท่าที่เช็คข้อมูลที่เคยค้นคว้า ไม่พบว่าตอนนั้นมีการปิดโรงหนัง ต่างประเทศอาจจะปิด จากรูปที่เห็นผู้คนต้องใส่หน้ากาก

“โรงหนังในเมืองไทยปิดจริง ๆ ตอนสงครามโลกครั้งที่ ๒ เมื่อกรุงเทพฯ กลายเป็นสนามรบ ถูกทิ้งระเบิด ไฟฟ้าดับ แต่โรงหนังก็พยายามยื่นหยัดฉายหนังจนหนังไม่มีฉาย มันไม่มีหนังอเมริกัน หนังอังกฤษเข้ามา มีแต่หนังญี่ปุ่นกับเยอรมันบ้าง แต่ไม่เยอะจริง ๆ รัฐบาลไม่ต้องการให้โรงหนังปิด ต้องการให้คนได้ผ่อนคลาย เมื่อไม่มีหนัง รัฐจึง

สนับสนุนให้มีละครเวที หรือริ้วเป็นดนตรีสลักราก เพื่อกล่อมขวัญประชาชน ซึ่งส่วนมากก็เข้าไปเล่นในโรงหนัง

“หลัง ๑๔ ตุลา ยุครัฐบาลสัญญา ธรรมศักดิ์ เกิดปัญหาเศรษฐกิจ น้ำมันแพง มีการรณรงค์ให้ประหยัดไฟ ปิดไฟถนนดวงเว้นดวง โรงหนังแม้ไม่ได้ถูกสั่งปิด แต่ก็ถูกสั่งลดรอบ คนในวงการภาพยนตร์จึงออกมารวมตัวกันประท้วง นำโดยสมาคมผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์ ยุคนั้นการเดินขบวนเป็นเรื่องปกติ แต่สภากษัตริย์ก็ผ่อนมาตรการ

“ที่ผมเคยบอกมานับตั้งแต่พี่น้องลูมิแอร์ฉายหนังขึ้นจอเมื่อร้อยกว่าปีก่อน เตาฉายหนังบนโลกไม่เคยดับ เพราะทุกวินาทีมีการฉายหนังอยู่เสมอ ณ ที่ใดที่หนึ่ง ก็เป็นไปได้ว่าโรคระบาดคราวนี้อาจเป็นครั้งแรกที่ทำให้เตาเครื่องฉายดับทั่วโลก แต่มันก็เปลี่ยนไปอยู่ในมือถือ ในอินเทอร์เน็ต เป็นไฟอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ต้องฉาย แต่เปล่งแสงขึ้นมาได้เอง มันเปลี่ยนวัตถุไปเท่านั้นเอง แต่สปิริตยังอยู่ อาจทำให้คนดูหนังมากขึ้นด้วยซ้ำเมื่อต้องอยู่บ้าน

“คำถามว่า อนาคตจะเป็นอย่างไร มันก็คิดได้สองแบบ ถ้าจบในระยะใกล้ พอโรงหนังกลับมาคนก็ต้องคิดถึง แต่ถ้าหยุดยาวจนข้ามปี คนอาจจะชินกับการที่ไม่ต้องไปดูหนังที่โรง แต่ผมก็ยังคิดว่า โรงหนังเป็นกิจกรรมสังคม สำหรับไปคุยกับเพื่อน ไปแสดงตัวในสังคม ไม่เหมือนนั่งดูคนเดียวในบ้าน เพราะฉะนั้นมันยังมีความจำเป็น เราไม่เชื่อว่ามันจะหมดยุคหายไปเลย อาจจะซบเซาแล้วกลับมา เหมือนแผ่นเสียง ที่ตอนแรกคิดว่าแค่กลับมาเล่น ๆ ตอนนี้นักผลิตของใหม่ออกมา หรืออย่างฟิล์ม โกดักก็กลับมาผลิตใหม่” ■

หอภาพยนตร์
(องค์การมหาชน)

ยินดีต้อนรับเข้าสู่

สารภาพยนตร์

บทความ บทวิจารณ์ และความรู้ต่างๆ
ที่เกี่ยวกับภาพยนตร์

A บทความ

บทสัมภาษณ์ของศิลปิน ภาพยนตร์เรื่องสั้น บทสัมภาษณ์
นักเขียนและนักวิจารณ์ภาพยนตร์

เพื่อเรียนรู้และเข้าใจภาพยนตร์ให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เราได้จัดทำ
คอลัมน์ "สารภาพยนตร์" ขึ้นมา เพื่อเป็นช่องทางในการเผยแพร่
ข่าวสารและกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับภาพยนตร์

The King of the White Elephant and I
บทสัมภาษณ์ของศิลปิน ภาพยนตร์เรื่องสั้น บทสัมภาษณ์
นักเขียนและนักวิจารณ์ภาพยนตร์

บทสัมภาษณ์ของศิลปิน ภาพยนตร์เรื่องสั้น บทสัมภาษณ์
นักเขียนและนักวิจารณ์ภาพยนตร์

5 เรื่องราวเกี่ยวกับ "สารภาพยนตร์" ฉบับนี้
จะนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับภาพยนตร์ในหลากหลายแง่มุม
จากทั้งนักเขียนและนักวิจารณ์ภาพยนตร์

สารภาพยนตร์ฉบับนี้จะมีขึ้นเป็นประจำทุกเดือน
โดยมีเนื้อหาที่น่าสนใจเกี่ยวกับภาพยนตร์

บทสัมภาษณ์ของศิลปิน ภาพยนตร์เรื่องสั้น บทสัมภาษณ์
นักเขียนและนักวิจารณ์ภาพยนตร์

เพื่อเรียนรู้และเข้าใจภาพยนตร์ให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เราได้จัดทำ
คอลัมน์ "สารภาพยนตร์" ขึ้นมา เพื่อเป็นช่องทางในการเผยแพร่
ข่าวสารและกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับภาพยนตร์

N หนังสือนวนิยาย

E E Book

ติดตามคลังความรู้ด้านภาพยนตร์
จากหอภาพยนตร์ได้ที่

www.fapot.or.th/main/information

เทศกาลภาพยนตร์สั้น ครั้งที่ 24

เปิดรับสมัคร

- × ภาพยนตร์สั้นความยาวไม่เกิน 30 นาที
สำหรับสาขาบุคคลทั่วไป, นักศึกษา, นักเรียน
และแอนิเมชัน
- × ภาพยนตร์สั้นไม่จำกัดความยาว
สำหรับสาขาสารคดี และ Digital Forum
- × สร้างเสร็จหลัง 1 มกราคม 2562 เท่านั้น

หมดเขตรับสมัคร

วันที่ 31 กรกฎาคม 2563

(ยึดวันที่ตามตราประทับไปรษณีย์และการกรอกใบสมัครลิงก์ออนไลน์)

SHORT24

กรอกใบสมัครออนไลน์และส่งลิงก์ผลงานได้ที่
<http://bit.ly/ShortFilm24th>
หรือส่งผลงานมาที่ เทศกาลภาพยนตร์สั้นครั้งที่ 24
ตู้ ปณ.6 ปณจ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม 73170